

Ročenka 2024

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

ŽIJEŠ LEZENÍM? PŘEDEJ TO DÁL!

STAŇ SE TRENÉREM ČI INSTRUKTOREM

Český horolezecký svaz nabízí komplexní systém vzdělávání trenérů a instruktorů, který umožňuje postupný rozvoj napříč jednotlivými lezeckými oblastmi, od lezení na umělých stěnách, přes skály, až po vysoké hory.

Kvalifikaci / Licenci lze získat v těchto oblastech:

▶ Instruktor lezení na umělých stěnách (CWI)	▶ Trenér C
▶ Instruktor lezení na skalách (SCI)	▶ Trenér B
▶ Instruktor skalního lezení – hory (RCI)	▶ Trenér A
▶ Instruktor horolezectví – (HAL)	

Více informací naleznete zde:

OBSAH

2 ÚVODNÍ SLOVO

Ohlédnutí za rokem 2024 slovy předsedy ČHS Honzy Bloudka a dalších členů Výkonného výboru ČHS.

4 UDÁLOSTI ROKU

To nejzajímavější a nejzásadnější, co se událo v roce 2024 napříč jednotlivými oblastmi českého horo/lezení.

22 JARÝK & CHROUST

Portréty dvou legend českého horolezectví – Jarýka Stejskala a Vladimíra Procházky st., kteří se v roce 2024 stali Čestnými členy ČHS.

26 JEDEN SVAZ, DVĚ OLYMPIÁDY

Skialpinismus a sportovní lezení – jaká byla cesta horolezeckých disciplín mezi olympijské sporty?

33 EVA MATĚJOVIČOVÁ – ROZHOVOR

Povídání s všestranně nadanou Evou Matějovičovou, která je nejen největší současnou nadějí českého skialpinismu, ale také Mistryní světa v aerobiku.

38 JIZERSKÁ 50 – ZÁVOD ZROZENÝ MEZI HOROLEZCI

Kde se vzal legendární běžkařský závod Jizerská 50? Proč je závod memoriálem Peru 1970? A proč před nejlepšími běžci startují lyžaři „z minulého století“? Za vším hledej horolezce!

42 ROK V ČHS

Zhodnocení činnosti ČHS v roce 2024.

44 VÝSTUPY ROKU 2023 – VÝSLEDKY

Přehled nejlepších lezeckých výkonů roku 2023, které byly v roce 2024 oceněny.

TEXTY / REDAKCE:
Michaela Košatková

JAZYKOVÁ KOREKTURA:
Jana Řehounková

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Marble Production, s.r.o.

FOTO NA OBÁLCE:
Adam Ondra na LOH v Paříži / foto: Petr Chodura

Ročenka 2024

Český horolezecký svaz

Honza Bloudek – předseda ČHS

Než se s blížícím jarem všichni rozběhneme do skal, chtěl bych se krátce ohlédnout za minulým rokem, který přinesl řadu rekordů: Přibýly další 4 tisíce členů a jejich celkový počet se blíží k 37 tisícům, přičemž skoro polovina jsou mládežníci do 18 let. Pokud porovnáme dnešní stav se situací před 5 roky, máme téměř trojnásobek dětí a mládežníků, počet členských spolků se skoro zdvojnásobil a celkový počet členů vzrostl o 60 %. Rád bych za tyto optimistické výsledky poděkoval všem, kdo se na nich podíleli: předsedům oddílů, instruktorům, trenérům, pořadatelům závodů a dalších akcí ale i všem, kteří nás členstvím podporují jako svoji „stavovskou“ organizaci. Rok 2024 byl obdobím startu rozsáhlé organizační změny, kdy ČHS postupně přechází z řízení prostřednictvím dobrovolníků v odborných komisích na plně profesionální řízení, opírající se o manažery sekcí a generálního sekretáře. Mění se i role Výkonného výboru, který se posouvá od uskupení dobrovolných aktivistů k roli „správních rad“, jejímž úkolem bude kontrola a usměrňování profesionálních manažerů, aby jejich úsilí vedlo k naplnění dlouhodobých cílů schválených Valnou hromadou. Tím hlavním cílem je vytvořit takové podmínky pro naše oddíly, aby se mohly zlepšovat, růst a nabízet svým členům co nejlepší sportovní rozvoj – na skalách, v horách, na umělých stěnách, při závodech, na skialpech nebo ledech – každému podle jeho preferencí. Největší změny už se díky novým manažerům rozeběhly na poli domácích soutěží a vzdělávání, ale pořád máme obrovský kus práce před sebou a v řadě oblastí bude ještě dlouho co zlepšovat. Pomáhá nám, že jsme se opět bez problémů udrželi ve skupině prioritizovaných sportů a daří se nám postupně navyšovat podporu od Národní sportovní agentury. V roce 2024 se nám povedl i rekordní ekonomický výsledek, díky kterému můžeme dlouho připravovanou profesionalizaci o něco urychlit. Chtěl bych vás ale poprosit i o trochu trpělivosti, protože při velkém množství změn se ne vše povede dotáhnout bez problémů hned napoprvé, změny zákonitě přinesou i dílčí chyby a budeme rádi, když je s pomocí zpětné vazby od vás dokážeme včas zjistit a opravit. Držme si navzájem palce a někdy ahoj na skalách, v horách nebo na stěně!

Petr Resch – člen VV

Vloni jsem chválil aktivitu oddílů směrem k svazovému dění. Netušil jsem, jaké obrátky to nabere. A je to skvělé. Je to odraz toho, že se věci mění, že se něco hýbe. Konečně nám k tomu pomáhá větší množství zaměstnanců. A bude lépe! Překonali jsme jakýsi bod zlomu, v němž jsme horečně sháněli financování a upevňovali naše postavení na poli českého sportu. Samozřejmě nelze usnout na vavřínech, ale všechno se rozjelo neskutečnou rychlostí, kdy skoro ani nestíháme sledovat všechny změny. Budu proto moc rád, když se oddíly budou nadále zajímat o dění a budou ku pomoci při zlepšování podmínek pro provozování naší krásné vášně. Čeká nás spousta práce, máme, troufám si říci, relativně stabilní stav soutěží a sportovní reprezentace, na plné obrátky se rozjelo vzdělávání, hodně práce nás čeká na poli marketingu a je až s podivem, jak tuto oblast dokážeme obhospodařovat s tak malým profesionálním aparátem. No a pak přijdou na řadu skály, hory... Všem díky, za to, že tu káru postrkujete s námi!

Jirka Oliva – člen VV

2024 a poslední rok uzavírající 4 roky ve výkoňáku. „To bola jazda.“ Původně naprosto nepředstavitelná věc se stala skutečností a došlo k spojení odlišných osobností a názorových směrů. První dva roky vzájemného hledání pochopení a následně naskočení na společnou kolej, která vede svaz jasným směrem a cílem. Já jsem nadmíru spokojený. Struktura řízení svazu je definovaná, řada pozic je již obsazena a přicházejí noví super lidé. Přijdou i do VV? Nové volební období se blíží. Petr Resch po dlouhých sedmnácti letech odchází a vůbec nechápu, že to takovou dobu vydržel. I přes počáteční pošuchování musím před panem Reschákem smeknout a vzdát hold. Jeho nasazení, dobré pointy a buldočí tah rozhodně posunuly svaz k lepším zítřkům. Nyní je potřeba dotáhnout nastavené změny a dostat do řízení svazu ty nejlepší. Jsem rád, že jsem u tohoto přerodu a věřím, že se to povede dotáhnout.

Marek Klíma – člen VV

Krásných 365 dní na skalách. Tak to přesně se mi nepodařilo. Spoustu věcí se nám ale v ČHS za rok 2024 podařilo. Toto období se neslo ve znamení naplňování vytyčené strategie organizace z let 2021, 2022. Oddíly s právní působností jsou našimi nosnými partnery, hlavně v práci s mládeží. Jsou změny v organizační struktuře, vymezili jsme sekce a přijali sekční manažery. Nová organizační struktura bude naplněna v roce 2025. Uspořádali jsme 2. Světový pohár v bouldru v Praze (v roce 2025 bude 3.). Usilujeme o pořádání mistrovství světa ve všech třech disciplínách v roce 2027. V očích našich spolupracujících subjektů jsme spolehlivý partner. Z ekonomicky ztrátových let a po těžké ráně covidu vykazujeme pozitivní finanční bilanci a tvoříme provozní rezervu, investujeme do vzdělávání, infrastruktury a zázemí pro lezecký sport. Jsme prioritizovaným sportem v rámci NSA a českého státu.

Marcel Janoš – člen VV

Horolezecký sport zažívá neuvěřitelný rozmach. Ať už se jedná o horolezce, alpinisty, skalní lezce boulderisty, sportovní lezce na umělých stěnách, skialpinisty nebo ledolezce – všichni jsme sportovci a každý z nás přispívá k rostoucí síle českého lezení. Na domácí i mezinárodní scéně dosahujeme vynikajících výkonů. Zažili jsme již druhou účast sportovního lezení na Olympijských hrách a skialpinismus se stal druhým olympijským sportem z našeho portfolio. Úspěšně jsme se podruhé zapojili do Olympiády dětí a mládeže, kde jsme představili dvě disciplíny – obtížnost a boulder. Zorganizovali jsme dva světové poháry v bouldru po sobě. Před námi je důležitý krok – dokončení profesionalizace svazu. Tento proces znamená zajištění lepších podmínek pro sportovce, organizaci soutěží i rozvoj marketingu. S tímto posunem přichází i potřeba odborné práce na všech úrovních, abychom i nadále posouvali hranice toho, co dokážeme, jak doma, tak v zahraničí.

BOULDER WORLD CUP

PRAHA, LETNÁ | 6. – 8. 6. 2025

VSTUPENKY V PRODEJI!
climbingworldcup.cz

IFSC PARTNER

PARTNER

ORGANIZÁTOR

MARKETINGOVÝ PARTNER

PRO ČLENY ČHS STÁNÍ: Dospělí: JSEMLEZEC2025, Dítě: MALYLEZEC2025

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI ČHS:

UDÁLOSTI ROKU

HORY

Stejně jako ten předešlý, i rok 2024 byl bohatý na skvělé alpinistické výstupy, ale přinesl i smutné zprávy, které se nám všem vryly hluboko do duše.

S příchodem léta se čeští alpinisté přesunuli do vysokých hor, kde se jim podařilo posbírat několik hodnotných skalpů. Hned dva z nich jsou spojeny s rodinou Grohových.

Jedním z velkých lákadel pro světové alpinisty byl dlouhou dobu pákistánský vrchol Muchu Chhish (7 453 m n. m.), který až do roku 2024 platil za nejvyšší nezdolanou horu světa, na kterou je výstup povolen. To ovšem změnil příchod zkušené české trojice ve složení **Radoslav „Radar” Groh, Zdeněk „Háček” Háek a Jaroslav „Banán” Bánský**. Kluci zahájili výstup 25. června, ale po třech nocích se vrátili zpět do základního tábora. Druhý pokus odstartovali 1. července. Nekonečný led a hluboký sníh jim připravily poměrně náročnou výzvu, ale i přesto trojice tentokrát uspěla a 5. července se postavila na nejvyšší bod Muchu Chhish. „V 10:20 místního času jsme na vrcholu. Není kam dál stoupat! Zatloukám tady sněhovou kotvu s našimi podpisy a nápisem Muchu Chhish – Krkonošská expedice. Strávíme tady asi třicet minut,” napsal Háček ve svém shrnutí. O den později, po náročném sestupu, se vracejí do tábora a výstup je tak oficiálně úspěšně zakončen. Asi není potřeba dodávat, že se jedná o výstup čistým alpským stylem, tedy bez předem připravených fixních lan, kyslíku, šerpů a dalších ulehčujících aspektů.

S odkazem na usilovné snahy mnoha expedic o zdolání této hory nazvali kluci svůj výstup *Bohemian Rhapsody*, klasifikace M4 / 70° / ED. Jedná se o úspěch světového formátu a jistě není pochyb, že bude jedním z kandidátů na získání nejvyššího alpinistického ocenění Zlatý cepín.

Pozn.: Radar nebyl na Muchu Chhish poprvé, již v roce 2023 byl součástí týmu Pavla Kořínka. Tentokrát jim ale těsně před cílem překazilo cestu počasí a místo útoku na vrchol dostal přednost návrat dolů. V obměněných sestavách se české týmy pokoušely o tuto horu i v letech 2020 a 2022.

V Pákistánu se ve stejnou dobu začínalo blýskat ještě na další český úspěch, tentokrát v dámském

podání, ale opět za účasti člena rodiny Grohových. Česká skialpinistka a alpinistka **Karolína Grohová** se spolu se svou sportovní kolegyní **Lenkou Erlebachovou** vypravila na třetí nejvyšší horu Pákistánu – Gašerbrum I (8 080 m n. m.). Holky objektivně vyhodnotily, že se nechtějí pouštět do ryze alpského stylu a být ve stěně samy, a tak se přidaly za další expedice, které měly na tento vrchol namířeno. Za pomoci jejich fixů, ale bez umělého kyslíku, pak dosáhly 28. července vrcholu. Lenka s Kájou jsou tak vůbec prvními Češkami, které na vrcholu Gašerbrum I stanuly a zařadily se mezi malou hrstku žen, kterým se to podařilo.

Velmi očekávanou expedicí byl také podzimní výjezd Marka Holečka, bývalého Sokolíka **Ondřeje Mrklvského** a slovenského alpinisty **Ondřeje Húserky** do Nepálu. Trojice měla za cíl prvovýstup na Langtang Lirung (7 227 m n. m.) východní stěnou, do které společně nastoupili 19. října. Bohužel již po jednom dni začalo neočekávaně pršet a spolu s deštěm padaly také laviny, které je zahlyaly zpět do základního tábora. Druhý pokus odstartoval hned obratem 22. října. Tentokrát vyrazil pod stěnu již neúplný tým ve složení Mára a Ondra Húserka. „Jeden z Ondrů vycouval, přesto v mých očích stoupl na ceně. V daný moment se na výstup necítil a dokázal to bez zbytečných tanců okolo říct. Uvědomil jsem si, že je mu polovička let, co mně. Má tedy vše před sebou, nejspíš další desítky výprav. Respektive: naučit se říkat ve vypjatých okamžicích jasné ano, či ne, je vždy těžký, ale důležitý,” okomentoval Mára odstoupení Ondry Mrklvského.

Počasí ale klukům nepřálo ani tentokrát, a tak čekali pod stěnou na jeho zlepšení. To nastalo 25. října, kdy již definitivně zahájili výstup. Po dlouhém a převážně technicky náročném lezení se o pět dní později dostali úspěšně na vrchol, čímž světu opět dokázali, že spojení Márových letitých zkušeností a mladých sil je známkou úspěchu.

Jak již ale všichni vědí, euforie z vrcholu netrvala dlouho. Potvrdilo se, že úspěšný výstup definitivně zpečetí až bezpečný návrat dolů, který se tentokrát nekonal. Dne 31. října spadl Ondra v důsledku prasknutí ledových hodin při jednom ze slanění do trhliny, kde jeho život vyhasl. Mára riskoval a ačkoliv vyproš-

MIKI A VOJTA ZE SOKOLÍKŮ NA VORDERE KARLSBITZE / FOTO: STANISLAV MITÁČ ►

tění z trhliny nebylo v jeho silách, s Ondrou zůstal až do konce.

Na Ondrovu počest pojmenoval Mára tuto linii *Ondrova hvězda*.

Nyní se dostáváme k trošku jinému charakteru lezení – ve vysokých horách, ale bez maček a cepínů. V Pákistánu vylezl česko-slovenský tým na vrchol Trango Tower – nejvýše položenou věž na světě (6 254 m n. m.). Česko zde zastupoval bývalý Sokolík **Albert „Franta“ Bulíčka**, slovenská sestava se skládala z **Martina Krasňanského**, **Michala Mikušince** a **Tomáše Bučka**. Pro svůj výstup zvolili tisícimetrovou linii *Gran Diedre Desplomado 6c / A4*, ve které strávili neuvěřitelných 14 dní! Pro Slováky se jedná o vůbec první přelez, zatímco Franta byl, dle známých informací, třetím Čechem na vrcholu této věže.

Poněkud netradičně se v horách zadařilo také **Adamu Ondroví**, ačkoliv za jeho výstupem se musíme přesunout o něco níž, do Vysokých Tater. Adam se zaměřil na nejtěžší místní cestu, vícedélku *Corona 10+/11-* (pozn. Adam shodil klasifikaci z původní 11-), která vede na Jastrabiu věžu. Ačkoliv klasifikací se nejedná o nic extrémně speciálního, tato cesta získává na hodnotě především kvůli velmi sporému fixnímu jištění v klíčové délce cesty, kde jsou na 45 metrech pouze 4 nýty.

Své místo si zde bezesporu zaslouží také **Matěj Bernát**, kterému se 23. září podařil opravdu vynikající výkon na hoře Manaslu (8 163 m n. m.). Výstup jako takový by v případě této hory nebyl až tak výjimečný, Matěj jej ovšem provedl sólo tím nejčistějším alpským stylem a co je nejzásadnější, horu následně

sjel na lyžích. Cesta z basecampu na vrchol a zpět mu zabrala pouhých 40 hodin. Stal se prvním Čechem, kterému se podařil sjezd až z vrcholu, a historicky jde o pátý sjezd v tomto duchu a stylu na světě.

Na závěr nesmíme zapomenout zmínit také mladý alpinistický tým ČHS – **Sokolíky**, kteří v roce 2024 odstartovali čtvrtý cyklus. V březnu proběhlo v Labském údolí výběrové řízení, ze kterého vzešla talentovaná sestava ve složení Vojtěch Fejta, Marek Jeliga, Mikuláš Konečný, Kristýna Kwasniaková, Albert Musil, Jan Vopat, Amálie Stráňáková a Tomáš Trajbold.

Z kraje léta absolvovali společné soustředění v polské oblasti Sokolíki a v Adršpachu, na které navázali výjezdem do Itálie. Zde nejprve navštívili spárařský ráj Cadarese a následně pokračovali o něco výš do oblasti Yosesigo. Společný týden pak zakončili v Arcu. Po letní odmlce, kdy Sokolíci trénovali ve skalách i v horách po vlastní ose, opět vyrazili na společný zahraniční výjezd, tentokrát do vápencových stěn Wilder Kaisera a Hochkönigu v Rakousku, kde výrazně obohatili své zkušenosti ve vícedélkovém lezení.

Velké poděkování zde patří partnerům projektu Sokolíci, kterými jsou Mountain Equipment, Tendon, Wild Country a Chimpanzee. A také všem, kteří stojí za aktivitami komise Alpinismu ČHS, zejména Standaovi Mitáčovi a Dušanovi „Stoupovi“ Janákoví a dále Janu „Paličovi“ Palovi, který se věnuje sekci tradičního skialpinismu a Lucii Kalašové a jejímu týmu, který pracuje na soutěži Mladí horalové.

◀ HÁČEK VE VÝŠKOVÉM TÁBOŘE NA MUCHU CHHISH / FOTO: ARCHIV EXPEDICE

Přiveze vše. Spolehlivě.

Nový Transporter.
Již k objednání.

**Záruka
2+3 roky**
nebo 200 000 km

Kombinovaná spotřeba paliva a emise CO₂ Volkswagen Transporter:
6,9–9,0 l / 100 km a 182–235 g / km.

Užitkové
vozy

Auto Podbabská

Pod Patankou 217/1, Praha 6
www.autopodbaba.cz
e-mail: vw@autopodbaba.cz

SKÁLY

Výčet toho nejlepšího, co se podařilo českým lezcům na skalách začne tentokrát ženami. O jeden z nejtěžších českých ženských přelezů se postarala česká reprezentantka **Tereza Širůčková**, která v samém závěru roku, 31. prosince, vylezla cestu *La Rubia* 8c+ ve španělské oblasti Villanueva Del Rosario. Tuhle dlouhou vytrvalostní linii měl v Česku dosud zapsanou jen Adam Ondra. Terka v roce 2024 zaznamenala celkem 20 přelezů obtížnosti 8a a vyšší, přičemž většina byla v české oblasti Krkavka.

Dalšími reprezentantkami, kterým se dařilo také na skalách, jsou **Míša Smetanová** a sestry Janošovy. Míšiným nejhodnotnějším přelezem je *Kaj Ti Je Deklica?* 8b+ ve slovinské oblasti Mišja Peč a dalších 5 cest nad 8a. **Markéta Janošová** zabodovala dvěma 8b+ – *Mal De Isla* ve španělské oblasti Chulilla a *Próba Turinga* v Polsku. K tomu přidala další tři cesty v osmičkové klasifikaci. Markétina mladší sestra **Mariana** dosáhla on-sightového hatricku ve španělské Chulilli, kde na první pokus vylezla cesty *Tequila Sunrise*, *Ramallar* a *Entre Dos Caminos*, všechny za 8a.

Oblíbená cesta *Chameleon* 8b na české Krkavce podlehla hned dvěma lezkyním – **Veronice Scheuerové** a **Lence Slezákové**, přičemž Lenka k tomu přidala ve stejné klasifikaci také *Helium* na Rovišti.

Vynechat nesmíme ani mladou talentovanou **Elen Strculovou**, která v roce 2024 ve věku 13 let zapsala osm cest za 8a až 8b, převážně v Arcu a Frankenjuře. Tím nejhodnotnějším Elenčiným přelezem je *Misaki* 8b, který ukořistila na pátý pokus.

Zatímco u dívek jsme nejmladší lezkyni končili, mezi muži tím (skoro) nejmladším začneme. Není jím nikdo jiný než **Josef Šindel**, nyní již stálice na našem žebříčku. Pepa si významně rozšířil sbírku 9 áček, a to o neuvěřitelné čtyři zápisy. Jedná se o cesty *Pornographie* ve francouzské oblasti Céüse, *Hades* v Tyrolsku, *Victimes Del Futur* ve španělském Margalef a *Martin Krpan* ve slovinské Mišja Peči.

Mezi devítkové lezce se nově zařadil **Šimon Potůček**, a to hned dvěma významnými přelezy v oblasti Mišja Peč. Nejprve se mu zadařilo v linii *Martin Krpan* a jen o pár dní později také *Sanjski Par 2*. V obou případech se jedná o oblíbené cesty, které si v posledních dvaceti letech zapsala významná část českých lezců, kteří devítkové úrovně dosáhli – Martin Krpan letos zapsal také **Jáchym Cink**.

Po dlouhém úsilí zabodoval **Vojtěch Trojan** ve své dosud nejobtížnější cestě – *La Moustache Qui Fache* 9a+ ve francouzských Alpách. „Nakonec jsem Moustache vylezl poslední den výjezdu, poslední možný pokus.

Popravdě už jsem si moc nevěřil ani nebyla zrovna dobrá podmínka. Nějak to ale do sebe všechno zapadlo a s překvapením a úlevou jsem cvakal řetěz. Celkově mi cesta zabrala zhruba 25 dní a je to můj pocitově nejtěžší a nejhodnotnější přelez.“

Pro **Adama Ondru** byl rok 2024 především o olympiádě v Paříži, ale to samozřejmě neznamená, že se o něm alespoň letmo nezmíníme i zde, ve skalních přelezech. V únoru se mu ve francouzském Annotu podařil teprve druhý přelez cesty *Bon Voyage* 9a od Jamese Pearsona. Neuvěřitelné je, že se jedná o Adamovo již 211. 9a, ke kterému přidal jen o pár dní později ještě jedno – cestu *Narcissus* v italské Albenze.

Na hranici mezi osmičkami a devítkami se dlouhodobě pohybuje také **Radek Votoček**. Ačkoliv ji zatím nepřekročil, přidal další významný úspěch v podobě pěti cest obtížnosti 8c+. Během léta posbíral ve Frankenjuře přelezy *Madonna*, *Hattori Hanzo*, *Working Class* a *White Trash*, na konci roku pak přidal ještě vytrvalostní technickou linku *Goofy* v Leonidii.

Nevynecháme ani přelezy klasifikované za 8c, protože i to jsou úctyhodné výkony na špičce výkonnostního lezení! Hned dva se podařily mladému reprezentantovi **Honzovi Štípkovi** ve španělské oblasti Margalef, kde byl na vánočním výjezdu. Tam si po stopách Vojty Trojana vybral cesty *Darwin Dixit* a *Los Ultimos Vampiros Hippies*.

Ve Španělsku zapsal 8c také **Jirka „Django“ Jaroň**, a to *Directa Jabalí* 8c v Siuraně, kde jen o pár dní později uspěl také **Marek „Marin“ Jeliga** v cestě *Directa Cornualles*, kterou na podzim zopakoval ještě **Jirka Churavý**.

Velkou pozornost si rozhodně zaslouží teprve patnáctiletý **Eliáš Stříbrný**, který dlouhodobě a úspěšně řadí především na českých pískovcích. Loni ale zabodoval také na břidlicové Krkavce v cestě *Follow The River* 8c.

Za posledním zářezem se vydáme do řeckého Leonidia, kde trávil Vánoce **Denis Pail**. Ten poslal přelez linky *Natural Mystic*, což se ve stejný den podařilo také již zmíněnému **Šimonu Potůčkovi** a jen o pár dní dřív také **Vojtovi Trojanovi**.

Nyní se ale přesuneme na českou specialitu, kterou není nic jiného než naše milované i nenáviděné pískovce.

Na těžké pískovcové linie se v poslední době hodně přeorientoval přední český sporták **Martin Stráník**. V jeho lezeckém deníčku z roku 2024 moc jiných skalních přelezů než z Ádru, Teplic a Labáku nenajdete. Mezi to nejhodnotnější, co se mu podařilo, patří bezesporu slavná linie *Betom* Xlc na levém břehu Labské-

ŠIMON POTŮČEK V CESTĚ MARTIN KRPAN / FOTO: VÁCLAV JAROŠ ►

ho údolí, kterou udolal hned na druhý pokus! Tuto cestu od Ondry Beneše a Martina Tomáška má za třináct let její existence zapsanou jen pár lidí, například Matěj Svojtka a Mišo Burian, ale letos ji kromě Martina udolal ještě jeden úderník – **Eliáš Stříbrný**. Ovšem TOP Martinovým přelezem je rozhodně *Černá perla* Xla v Labském údolí – druhá nejtěžší cesta na českých pískovcích, která letos zaznamenala opravdu povedenou sezónu. Kromě Martina ji poslali také **Honza Vopat** a **Matěj Svojtka**, a to společně ve stejný den.

Již zmíněný **Eliáš Stříbrný** má na kontě poměrně hodně jedenáctek, nejvíce jich ale posbíral právě v uplynulém roce, kdy kromě *Betomu* zapsal také THC Xlb nebo třeba *Master Of Stone* Xla v Adršpachu.

Adršpašskou populárkou se stala cesta *Žiletky* Xla na věž Vraní oko. Ta po mnoha letech podlehla hned šesti lezcům – **Martinu Stráníkovi**, **Albertu „Frantovi“ Bulíčkovi**, **Vojtovi Rinnovi**, **Honzovi „Magnusovi“ Novákovi**, **Honzovi Kubičkově** a **Jirkovi „Djangovi“ Jaroňovi**. A tím v podstatě zakončujeme výčet jedenáctkových lezců, ačkoliv o jejich skvělých přelezech by se toho dalo napsat ještě hodně.

A co ženy a pískovce? Tam jednoznačně vládne bývalá závodnice **Eliška Novotná**. Elišce se podařilo posunout svou výkonnostní hranici cestou *Šílený tanec* Xla na levém břehu „Labáku“. Ve stejné oblasti posbírala i několik desítek, včetně flashe cesty *Hustej nářez* Xa.

Xa na flash se podařila také **Elišce „Bětce“ Paděrové**, v jejím případě jde o cestu *Škalda* v Tisé.

Na poli desítek se zadařilo také **Aničce Šebestíkové**, která v Teplických skalách vylezla cestu *Schambala* Xb, dále **Růže Samkové** s cestou *Dítě představ* Xb na Panteonu a **Terka Širůčková** si ze sportovek a stěny

odběhla do Labského údolí, kde poslala *Skurutí Běh* Xb.

Samozřejmě se mohlo stát, že nám někteří lezci unikli, ale doufáme, že nám to odpustí. Stejně tak moc dobře víme, že mnohé tradiční pískovcové výstupy mohou mít větší váhu a cenu než ty s nejvyššími čísly.

Ve skalách ještě chvíli zůstaneme, podíváme se na ně z pohledu správy a údržby.

Tu i v roce 2024 zajišťovali Centrální vrcholová komise, členové oblastních vrcholových komisí, na 250 dobrovolných správců skal a také některé oddíly. Oblastním vrcholovým komisím bylo rozdáno celkem 1 094 kusů jistění určených pro rozvoj, tedy tvorbu prvovýstupů. Investovalo se ale také do nových vrcholových knih a významných vylepšení se dočkala databáze Skalý ČR. V té bylo na konci roku 2024 evidováno 17 220 skal a 105 899 cest.

Jednou z nejvýznamnějších úloh ČHS v souvislosti se skalním lezením v Česku je dojednávání potřebných povolení lezení s příslušnými orgány a majiteli pozemků. Nové povolení jsme vyjednali pro oblasti PP Kočičí skály, Broumovsko (skalní oblasti na pozemcích ve vlastnictví Benediktinského opatství sv. Václava v Broumově), PP Píšťala, Lom Lažánky, Lom Paraple, Lom u Josífka, Lom u Branné a Lom Želiv.

Děkujeme firmám Singing Rock a Rock Empire, které dlouhodobě podporují činnost Centrální vrcholové komise ČHS. Za vytrvalou a skvělou práci děkujeme představitelům této komise, kterými jsou Jan Pleticha a Pavel Weissner, ale také všem členům oblastních vrcholových komisí a nespočtu dobrovolníků, kteří se podílejí na správě skal. Zapomenout nesmíme ani na usilovnou práci Boženy Valentové, která odpovídala za vyjednávání povolení.

◀ TERKA ŠIRŮČKOVÁ LEZE SKURUTÍ BĚH XB / FOTO: ARCHIV TEREZY ŠIRŮČKOVÉ

Vyrábíme produkty
pro tvůj vertikální svět.

Jsme lezci, kteří
pracují pro lezce.

www.singingrock.cz

BOULDERY

Po horách a skalách přicházejí na řadu kameny. A začneme **Kubou Konečným**, o kterém sice není moc slyšet, ale jeho lezecké výsledky jsou jednoznačně vidět. Kuba se na bouldering přeorientoval v posledních letech, poté, co na skalách i na závodech dosahoval těch nejlepších českých výsledků. Nyní patří k boulderové špičce, mezi malou hrstku mužů, kteří mají na kontě bouldery za 8C. V roce 2024 si připsal hned dva bouldery v této obtížnosti, a to *Iceberg* a *Drift*, obojí na Holštejně. Uvádět výčet všech jeho loňských boulderů nad 8A by bylo na dlouho, a tak jen stručná informace – bylo jich přes 20!

Na paty šlapal Kubovi **Adam Ondra**, který si po olympiádě nadělil *Flow State* 8C a *L'oppio Dei Climbers* 8B+ v italském Val Daone, kde si dopřával zasloužený odpočinek s rodinou. Během výjezdu se mu podařil také flash přelez *Grizzly* 8B a další dvě 8B+ ukořistil v Česku, ve Sloup Sloupu a v Mladkově.

Jako třetího tu máme opět **Martina Stráníka** a dvě jeho 8B+. Nejprve skóroval na jaře v problému *Sound Of Silence* v rakouské oblasti Saalachtal a v závěru roku stihl *Devět Světů* v Údolí Černé.

Dobrou sezonu zaznamenal také **Štěpán Volf**, a to zejména úspěšným přelezem silové stropovky *Fuse* 8B+ v rakouském Wachau. Další tři 8B pak posbíral v českých oblastech Holštejn, Sněžník, Bechyně.

Kredit zde musíme dát, alespoň jmenným výčtem, také dalším špičkovým boulderistům, kteří se pohybovali v obtížnosti 8B – **Honza „Magnus” Novák**, **Honza „Honzál” Novák**, **Štěpán Stráník**, **Štěpán Pochman**, **Jonáš Kopecký**, **Jan Štípek**, **Mikoláš Popovský**, **Zdeněk Horáček** a **Kryštof Indrák**.

Poměrně málo osmičkových boulderů jsme zaznamenali u českých lezkyň. Prim samozřejmě drží **Jana Švecová**, která se dlouhodobě zaměřuje na konkrétní boulderové výzvy na úrovni té nejvyšší světové špičky. I přesto si ale v její přípravě najdou místo i další významné přelezy. Jedním z nich byl v roce 2024 například boulder *Supertussi Low* 8B+ ve švýcarském Ticinu nebo třeba *Graceland* 8B v německé oblasti Allgäu.

Pro své historicky druhé bouldery 8A si dolezly **Kačka Zimová** ve Sklapsku, kde poslala *Michigan* a **Veronika Scheuerová**, která na Sněžníku uspěla v boulderu *Red Hot Tortilas*. Svůj vůbec první 8A problém – *Creativity* v italském Pontives – vyřešila česká reprezentantka **Markéta Janošová**.

JANA ŠVECOVÁ V BOULDERU SUPERTUSSI LOW 8B+ / FOTO: ELIŠKA ŠORMOVÁ ►

MAXIMUM NUTRITION / MINIMAL HARM

Sportovní výživa
Adama Ondry

sens

ZÁVODNÍ SKIALPINISMUS

Závodnímu skialpinismu se v poslední době dostává více pozornosti, a to především kvůli blížící se olympiádě, o které se více dozvíte v samostatném článku na následujících stránkách, ale také díky skvělým výkonům mladých českých talentů.

Významných úspěchů na mezinárodní scéně dosahuje především **Eva Matějovičová**, která se stala členkou reprezentačního týmu v roce 2023 a na svou první úspěšnou sezonu navázala i v roce 2024. Evinou hlavní disciplínou je sprint, ale baví ji i individuál a špatně si nevede ani ve vertikálu. Ve sprintu dosáhla v uplynulé sezoně hned tří medailových umístění – dvě zlata získala na závodech Světového poháru mládeže v norském Molde a italském Bormiu, bronz si přivezla z Mistrovství Evropy ve Francii. „*Trat' byla na Mistrovství Evropy perfektní, schody byly krásně připravené, ale sjezd byl velmi náročný. Z kvalifikace jsem postupovala z druhého místa do semifinále, ve kterém jsem do cíle přijela jako první. Finále už bylo o něco těžší, velmi těsně jsem soupeřila s andorskou závodnicí, ale nakonec jsem do cíle dojela na krásném třetím místě. Moc si toho výsledku vážím, protože jsem ze závodu měla trochu obavy, neboť ve starší kategorii, kde jsou věkové rozdíly ztlačnější, jsem startovala prvním rokem,*“ okomentovala svůj evropský úspěch Eva. A aby toho ve výčtu jejích úspěchů nebylo málo, dalších sedm ze svých osmi startů zakončila v TOP 10, a to napříč disciplínami!

V Bormiu bodoval také reprezentant **Marek Foltýn**, který v kategorii U18 obsadil ve sprintu skvělé 5. místo. Spolu s Evou pak zabodoval také na Mistrovství Evropy, kde ve smíšené štafetě dosáhli 8. příčku.

Druhý z našich mládežnických reprezentantů – **Ondřej Souček** získal nejlepší umístění na SP mládeže v Molde, kde ve sprintu dojel na 6. pozici a podobně jako Marek dosáhl i on na výborný výsledek ve smíšené štafetě s Evou Matějovičovou, tentokrát však na SP mládeže v Bormiu.

Česko dále reprezentovali Filip Matějovič, Marcela Vašíňová, Michal Strejc, Ondřej Nenadál a Fabián Štoček.

Na české závodní scéně opět proběhl HUDY Český pohár ve skialpinismu, v rámci něhož bylo naplánováno pět závodních zastávek. Bohužel, kvůli nedostatku sněhu byl hned první závod (Skialp and ski race Kraličák) nejdříve posunut na pozdější datum a následně zrušen. Se špatnou sněhovou podmínkou bojoval také závod Skialpnight v Říčkách, kde se nakonec podařilo zaimprovizovat a přizpůsobit tratě tak, aby se akce mohla uskutečnit. Třetím závodem zařazeným do série Českého poháru byl již po několikáté vyhlášen slovenský závod Hore dole Derešom. Nově byl na program zařazen také čistě sprinterský závod v Rokytnici a celou sérii zakončilo tradiční Mistrovství ČR ve Špišlerově Mlýně, které ovládli **Jakub Fabián** a **Eva Matějovičová**. Jakub se stal také vítězem celého poháru, v kategorii žen získala pohár **Eliška Vondráčková**.

Děkujeme firmě Hannah, partnerovi české reprezentace ve skialpinismu, za skvělou podporu našeho týmu a dále firmám HUDY a Direct Alpine, partnerům Českého poháru. Děkujeme také všem reprezentantům, pořadatelům závodů a zejména předsedovi komise závodního skialpinismu Pavlovi Jirsovi.

◀ EVA MATĚJOVIČOVÁ ÚTOČÍ NA ZLATO NA SPM V BORMIU / FOTO: IFSC

VYUŽIJTE **SLEVVU 10 %** PRO ČLENY ČHS
NA NÁKUP V SÍTI PRODEJEN HUDY

ZÁVODNÍ LEDOLEZENÍ

Podobně jako skialpinismus, také závodní ledolezení nabírá pozitivní směr. Velkou zásluhu na jeho zviditelnění má bezesporu **Aneta Loužecká**, která se již několik sezon drží na světové špičce a její výkony v roce 2024 to opět potvrdily.

Hned z kraje roku navnadila Aneta lezecké fanoušky svým vítězstvím na Světovém poháru v rychlosti v korejském Cheongsongu. Jen o měsíc později dosáhla naprosto vynikajícího výsledku v kanadském Edmontonu, kde se opět stala vítězkou závodu Světového poháru v rychlosti a k tomu navíc mistryní světa v této disciplíně! Zlato pak přidala ještě na Evropském poháru v obtížnosti v Brně, kde získala také titul mistryně ČR 2024. Medailovou sbírku dále obohatila o stříbro ze SP v rychlosti v Saas-Fee ve Švýcarsku a z Amerického kontinentálního poháru v Ouray, kde pro změnu zabodovala v obtížnosti.

Prosazovat se začali také mladší závodníci. **Matyáš Lienerth** se stabilně držel na předních příčkách mládežnických závodů a zkušenosti již začal sbírat také na mezinárodních závodech dospělých. Jeho největším úspěchem byl bronz na Mistrovství světa mládeže v obtížnosti v Champagny-en-Vanoise ve Francii.

Také Oliver Hamerský dosáhl na medailové umístění, a to na Evropském poháru mládeže v obtížnosti, který se konal v Dánsku. Mimo to zaznamenal další čtyři umístění v TOP 5 včetně čtvrtého místa na Mistrovství světa mládeže ve Francii.

Dalšími členy reprezentačního týmu v roce 2024 byli Radek Lienerth a Tereza Sukačová.

Český pohár v ledolezení sestával v roce 2024 ze čtyř závodů. Tři proběhly v národním tréninkovém centru na brněnském pilíři, přičemž jeden byl zároveň Mistrovstvím ČR a Evropským pohárem. Tituly mistrů získaly již zmíněné české jedničky **Matyáš Lienerth** a **Aneta Loužecká**, celkovými vítězi Českého poháru se stali Tereza Sukačová a opět Matyáš Lienerth.

Počasí dovolilo uspořádat také Mistrovství ČR v ledolezení na rychlost na ledové stěně Vír, kde zabodovali **Karolína Matušková** a **Tomáš Filip**.

I zde patří velké poděkování všem závodníkům, pořadatelům a reprezentačnímu trenérovi Radku „Zobanovi“ Lienerthovi.

MATYÁŠ LIENERTH NA MČR A EP V LEDOLEZENÍ V BRNĚ / FOTO: ANNA KOŠULICOVÁ ▶

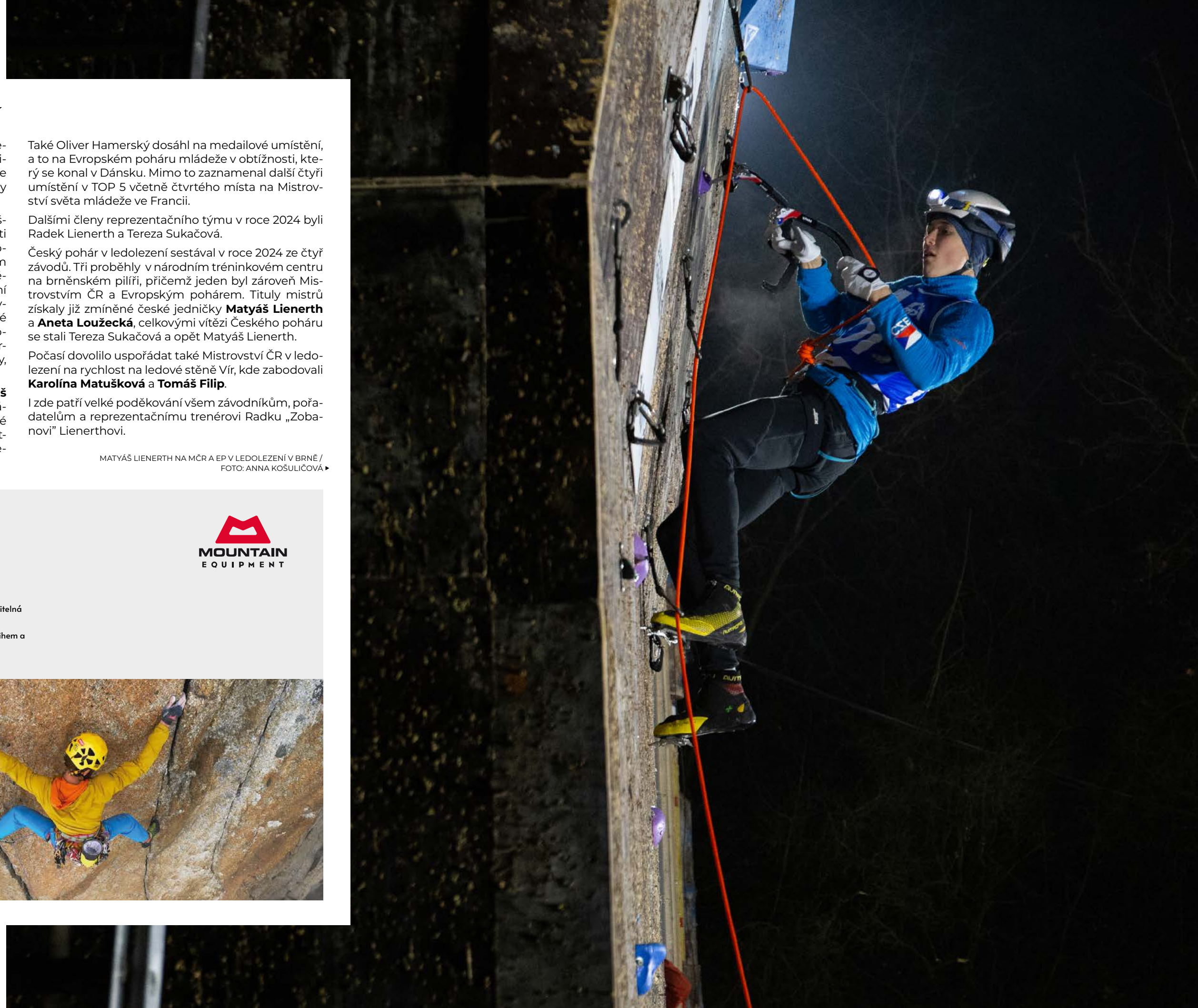

VYDEJ SE PROTI VĚTRU

Squall Jacket je ultralehká a sbalitelná horolezecká bunda navržena pro intenzivní dny ve stěně. Potěší stříhem a funkcí, překvapí odolností.

L'Enfer du Décor, Aiguille du Midi
Foto: Hamish Frost

SPORTOVNÍ LEZENÍ

Celkem 51 závodníků bylo v roce 2024 zařazeno do české reprezentace ve sportovním lezení. Celkem se zúčastnili 31 mezinárodních závodů, ze kterých přivezli devět medailí a 43 umístění v TOP 10.

A nyní již k hlavním úspěchům jednotlivých závodníků. **Adam Ondra** se soustředil především na olympijskou přípravu, v rámci které omezil také starty na mezinárodních závodech. Kromě závodů olympijské kvalifikační série (OQS) a samotných olympijských her absolvoval jen dva své oblíbené závody Světového poháru – obtížnost v Chamonix a boulder v Praze. Na obou závodech OQS podal stabilní a velmi přesvědčivý výkon, který mu zajistil bezpečný postup do Paříže. Ještě před ní ale vyrazil porovnat své síly s konkurencí do Chamonix, kde po mnoha letech nezískal medaili a skončil na 6. místě. Právě číslo šest se mu zde nalepilo na paty a po zbytek sezony se ho už nezbavil. Ačkoliv v olympijském finále předvedl Adam nesporné lezecké kvality a zejména v obtížnosti dominoval, finálová část boulderu mu nevyšla tak, jak by si přál. Ani fenomenální výkon na laně mu tak olympijský kov nezajistil a musel se spokojit s obhajobou 6. místa z Tokia. I přesto se ale jedná o skvělý výsledek, za který si Adam zaslouží obrovské DÍKY a uznání. Druhým highlightem byl pro české fanoušky závod Světového poháru v Praze, kde měli jedinečnou příležitost podpořit Adama i další české a zahraniční závodníky naživo. To si nenechalo ujít 12 tisíc diváků, a ačkoliv všichni jistě doufali, že uvidí Adama na medailové bedně, konečný výsledek 6. místa nebyl pro nikoho z nás zklamáním.

Další vynikající sezonu měl v roce 2024 **Jan Štípek**. Honza samozřejmě dosáhl největších úspěchů ve své mládežnické kategorii, ale pozvolna se již začal adaptovat také na závody dospělých. Na Evropských pohárech mládeže (EPM) získal dvě zlata a dvě stříbra a zároveň se stal celkovým vítězem EPM v boulderu a stříbrným medailistou v celkovém hodnocení EPM v obtížnosti. Velmi dobře si vedl také na Mistrovství světa mládeže ve francouzském Troyes a na Mistrovství světa mládeže v čínském Guiyangu, kde v obou případech obsadil 6. místo v obtížnosti.

Lukáš Mokroluský zabodoval na Evropském poháru mládeže v boulderu v Grazu, kde se mu podařilo dosáhnout na bronz. Hodně pěkný výkon podal také na Mistrovství Evropy mládeže v Troyes, kde v obtížnosti skončil na 5. a v boulderu na 6. místě. V kombinaci disciplín zde navíc dosáhl na stříbrnou pozici!

Medailistou byl také první český paralezecký reprezentant **František Rys**, který se závody začal právě v roce 2024. František je v rámci své indispozice zařazen do sportovní třídy RP3, ve které mají lezci znatelné neurologické nebo fyziologické omezení, ale jsou schopni lézt „normální“ cesty v klasifikaci 7a až 8b. Ve své první sezoně absolvoval čtyři závody a nejlepšího výsledku dosáhl na Mistrovství Evropy v paralezení ve švýcarském Villars, kde bral bronz.

Skvělých výsledků dále dosáhli například **Martin Stráník**, **Tereza Širůčková**, **Arina Jurčenko**, **Natálie Paarová** nebo také **Lucie Mrázová** v lezení na rychlost.

Významná česká závodnice **Eliška Adamovská** se v roce 2024 rozhodla přerušit závodní kariéru a zaměřit se na to, co jí přináší největší radost, a tím jsou skály. Děkujeme Elišce za vše, co pro české závodní lezení udělala a přejeme jí co nejvíce radosti, ať už se rozhodne svůj život směřovat kamkoliv.

Ještě než přejdeme k sumarizaci tuzemských závodů, musíme se zastavit u jednoho konkrétního ze série světového poháru. Na myslí máme samozřejmě výše zmíněný **Světový pohár v boulderu** v Praze, který jsme již podruhé pořádali na Letenské pláni. Rok intenzivních příprav vyvrcholil o víkendu 20.–22. září, kdy se do Prahy sjelo na 150 závodníků ze 43 zemí, které sledovalo 12 000 diváků. Díky loňské premiérové zkušenosti v roli pořadatele se nám letos podařilo pozvednout tento sportovní zážitek na ještě vyšší úroveň, kterou ocenili diváci, zástupci IFSC (Mezinárodní federace sportovního lezení) i samotní sportovci. Ačkoliv na startovní listině chyběla některá zvučná jména, věříme, že se nám za tyto dva roky podařilo vybudovat významné postavení na poli mezinárodních závodů a sportovci se budou do Prahy rádi vracet. Publikum i bouldery si tentokrát podmanili americká závodnice Natalia Grossman a Korejec Lee Dohyun.

A nyní již k českým závodním ligám. V první lize, kterou je Český pohár, bylo uspořádáno celkem 20 závodů napříč disciplínami i kategoriemi. Součástí této ligy jsou také mistrovské závody, jejichž vítězi se v roce 2024 stali **Michaela Smetanová** a **Martin Stráník** (obtížnost), **Michaela Smetanová** a **Lukáš Mokroluský** (boulder) a **Lucie Mrázová** a **Jan Kříž** (rychlost). Přehled mistrů ve všech kategoriích naleznete na samostatné stránce. Na nižší výkonnostní úrovni se konala PETZL 2. liga a 3. liga, celkem tyto série zahrnovaly 47 závodů!

Děkujeme partnerům, kteří podpořili naše aktivity ve sportovním lezení – zejména firmám Rafiki, Rock Point, Auto Podbabská, Petzl, Tendon a Sens. Dále všem závodníkům a reprezentantům za jejich výkony a přejeme, aby i v dalších letech byli spokojeni se svými výsledky. Děkujeme také všem, kteří se podíleli na přípravě tuzemských závodů, především Vojtovi Albrechtovi, Adéle Zapletalové, Jurovi Žákovi, Lucce Kalašové, Štefanu Reblánovi a dalším členům organizačních a realizačních týmů. Stejně tak děkujeme našim reprezentačním trenérům Petru Klofáčovi, Saše Gendové, Štěpánu Volfovi, Davidu Migalovi, Janě Cinkové a také všem externistům od fyzioterapeutů z Fyzio Gym Cooper až po vývojáře aplikace tréninkového deníku Yarmill.

MISTŘI ČR 2024

DOSPĚLÍ
BOULDER: Michaela Smetanová / Lukáš Mokroluský
OBTÍŽNOST: Michaela Smetanová / Martin Stráník
RYCHLOST: Lucie Mrázová / Jan Kříž

U20
BOULDER: Barbora Bernardová / Lysander Naimji
OBTÍŽNOST: Barbora Bernardová / Štěpán Bulena
RYCHLOST: Lucie Mrázová / Adam Filip

U18
BOULDER: Natálie Paarová / Lukáš Mokroluský
OBTÍŽNOST: Natálie Paarová / Jan Štípek
RYCHLOST: Kateřina Stříbrná / Michal Kříž

U16
BOULDER: Adéla Bodanská / Jaroslav Ambroz
OBTÍŽNOST: Adéla Bodanská / Dominik Jačka
RYCHLOST: Aneta Borovcová / Jáchym Krešl

U14
BOULDER: Elen Strculová / Maxmilián Suchan
OBTÍŽNOST: Elen Strculová / Maxmilián Suchan
RYCHLOST: Johanka Gaudlová / Timotej Píro

U12
BOULDER: Marie Skříčková / Kryštof Rataj
OBTÍŽNOST: Andrea Buzková / Vojtěch Ambroz
RYCHLOST: Adéla Řehůrková / Václav Řehák

U10
BOULDER: Michaela Berta Lounková / Richard Bureš
OBTÍŽNOST: Michaela Berta Lounková / Samuel Kocánek
RYCHLOST: Michaela Berta Lounková / Lukáš Zámečník

ADAM ONDRA V SEMIFINÁLE NA LOH V PARIŽI / FOTO: PETR CHODURA ►

EXPERIENCE THE DIFFERENCE

FIRST-EVER CLIMBING HARNESS BUILT USING MATRYX TECHNOLOGY

MATRYX Technology

PETZL

WHISPER

petzl.vertone.cz

© 2024 - Petzl Distribution - Marc Daviet - Kalice

Když se špičková tkanina MATRYX® Technology setká s vynalézavostí vývojového týmu Petzl, výsledkem je WHISPER - revoluční sedací úvazek vytvořený pro extrémní horolezce a alpinisty, kteří chtějí dosáhnout svých cílů. S úvazkem WHISPER není žádný cíl mimo dosah!

JARÝK A CHROUST

Dvě legendy českého horolezectví

Oba skvělí horolezci, ale každý z jiné generace. Co je tedy spojuje? V roce 2024 se stali Čestnými členy Českého horolezeckého svazu.

JAROMÍR „JARÝK“ STEJSKAL

11. 12. 1949

Jarýk se narodil v Rychnově nad Kněžnou, ale během základní školy se s rodiči přestěhoval do Police nad Metují, odkud již vedla přímá cesta do skal na Ostaši, v Teplicích nad Metují i Adršpachu. Nejprve lezl především se svým parťákem ze Střední průmyslové školy v Náchodě Milošem Noskem, později oslovili zkušenou lezeckou partu Václava Hornycha a přidali se k nim. Pískovcové věže ale Jarýkovi nestačily a hned po střední škole se přesunul do Vysokých Tater, kde dělal nosiče na Zbojnické chatě a lezl. Na Slovensku žije dodnes.

Mnoho významných lezeckých stop zanechal nejen v Tatrách, kde eviduje na 32 prvovýstupů, ale také v Alpách, na Kavkazu, v Andách i v Himálaji. Právě v Himálaji se mu v roce 1984 podařily vynikající prvovýstupy: jižní stěnou na Lhotse Shar 8 383 m n. m. a západní stěnou na Dhaulagiri 8 167 m n. m. O rok později pak se slovenským kolegou Dušanem Becíkem podnikl světově první zimní výstup alpským stylem západní stěnou na Cho Oyu 8 201 m n. m.

O svém lezení napsal Jarýk knihu Zabudni na Everest, kde popisuje lezecké úspěchy i neúspěšný pokus o výstup na Everest v roce 1987, kde v podstatě ukončil svojí „vrcholovou“ kariéru.

Horolezecké úspěchy a přínosy

- Prvovýstup západní stěnou Petites Jorasses 3 658 m n. m. – 1976
- První zimní prostup Polskou cestou na Petit Dru 3 733 m n. m. – 1976
- První zimní výstup Messnerovou cestou na Monte Agner 2 872 m n. m. – 1980
- Prvovýstup jižní stěnou Lhotse Shar 8 383 m n. m. – 1984
- Prvovýstup západní stěnou Dhaulagiri 8 167 m n. m. – 1984
- První zimní výstup alpským stylem západní stěnou Cho Oyu 8 201 m n. m. – 1985

„Díky horolezectví jsem se podíval do světa a zjistil, že všude v horách žijí dobří lidi. Díky lezení jsem získal skvělé přátele-spolulezce, to je na tom super!“

VLADIMÍR „CHROUST“ PROCHÁZKA

23. 7. 1918 – 23. 6. 1994

Chroust se narodil v Poděbradech, ale těžká životní situace jeho maminky samoživitelky ho nakonec zavála k příbuzenstvu do Turnova a následně do Milevska. Právě v Turnově poprvé přičichl k lezení, kterému nakonec úplně propadl. Jeho lezeckými partáky byli Vojta Nejedlo, Láďa „Fifan“ Vodháně či Joska Smítka.

Z českých pískovců se nakonec posunul do Tater, do Alp a nakonec až nejvýš, kam to šlo – do Himálaje. Právě Chroust byl v roce 1969 vedoucím první československé himalájské expedice. Cílem tehdy byla Annapurna IV, která československým mužům skutečně podlehla. V úterý 7. října 1969 se dva členové výpravy postavili na vrchol této sedmitisícové hory, čímž posunuli české horolezectví do nové, velehorské etapy. A ačkoliv Chroust nebyl jedním z nich, jeho podíl na tomto úspěchu byl zcela zásadní.

Byl nejen vynikajícím horolezcem, spoluzakladatelem Svazu československých horolezců, ale také pedagogem a horolezeckým metodikem – spolupracoval na tvorbě metodických skript a publikoval mnoho článků v našem i zahraničním tisku. Ovšem tím největším hmotným odkazem, který pro další generace horolezců zanechal, byla metodická kniha Základy horolezectví – první moderní učebnice horolezectví.

Horolezecké úspěchy a přínosy

- Spoluzakladatel Svazu československých horolezců – 1946
- Organizátor prvního celostátního horolezeckého srazu v Sedmihorkách – 1956
- Vedoucí tří výprav československých reprezentantů na Kavkaz – 1957, 1958, 1961
- Vedoucí první československé himalájské expedice na Annapurna IV – 1969
- Hlavní organizátor panychidy za Expedici Peru 1970 na Sahaře ve Skaláku (1970)
- Autor metodické příručky Základy horolezectví a dalších metodických materiálů

*„V podstatě mi život uběhl, aniž jsem co pořádného vylezl.
Vždycky se našel někdo v partě, kdo to udělal líp a s větším elánem.
Já jsem spíš vždy lidi učil a dával dohromady – aby v partě bylo fajn.“*

JEDEN SVAZ, DVĚ OLYMPIÁDY

Je to tak, Český horolezecký svaz je jediným sportovním svazem v Česku, který posílá své sportovce na zimní i letní olympiádu. V obou případech jde ale o docela čerstvou novinku. Sportovní lezení se poprvé představilo na letní olympiádě v Tokiu 2021, skialpinismus čeká olympijská premiéra v Miláně 2026.

SPORTOVNÍ LEZENÍ

Ačkoliv lezení jako takové máme spojené s dlouhou tradicí a historií, jeho závodní odvětví je oproti mnoha jiným populárním sportům výrazně mladší.

Za první oficiální mezinárodní závod v lezení se považuje akce „SportRocchia“, která se poprvé konala v roce 1985 v italské obci Bardonechia. Zásadní rozdíl oproti závodům tak, jak je známe dnes, byl v tom, že se zde závodilo na skalách, ale i přesto tím odstartovala zcela nová sportovní éra.

První závod na umělé stěně proběhl jen o rok později – v roce 1986 ve Francii, v roce 1988 uznala Mezinárodní horolezecká federace (UIAA) závodní lezení jako samostatné lezecké odvětví a vytvořila oficiální závodní pravidla. O další rok později se již rozběhla série světového poháru a už to jelo!

To ovšem byla řeč o lezení na obtížnost, ale co boulder a rychlost? Zatímco historie závodního boulderingu se příliš neliší, u rychlosti vše probíhalo trochu jinak. Zde se musíme ohlédnout ještě dál, do 40. let 20. století v Sovětském svazu, kde si lezení vznikalo tak trochu „po vlastní ose“. I rychlost se tenkrát lezla na skalách a i přesto, kam se tato disciplína v průběhu let posunula, Rusové si pověst rychlostnických jedniček drží dodnes.

Své místo v sérii Světového poháru zaujalo lezení na rychlost v roce 1998, tedy devět let po obtížnosti. Bouldering, jakožto benjamínek mezi závodními disciplínami, se přidal o rok později.

Oficiální mezinárodní závody probíhaly až do roku 2006 pod taktovkou UIAA, pak ale nastala změna a sportovní lezení se osamostatnilo v rámci nové federace IFSC (International Federation of Sport Climbing). Tato organizace naplnila plachty směrem k profesionalizaci a propagaci tohoto sportu a také k jeho zařazení mezi olympijské sporty. Pár let to trvalo, ale v roce 2017 padl verdikt – lezci se dočkají své olympijské premiéry! Rozhodl o tom Mezinárodní olympijský výbor na zasedání v Riu de Janeiro v srpnu 2016.

„Generálku“ si náš sport odbyl již na Olympijských hrách mládeže v Buenos Aires v roce 2018, kde se osvědčil jako divácky atraktivní. Premiéra jako taková měla přijít v roce 2020 v Tokiu, svět ale pohltila pandemie covidu a olympijské hry se vůbec poprvé v novodobé historii, nepočítáme-li období světových válek, musely o rok odložit. To byla velká rána do tréninkové přípravy všech sportovců, ale také velká příležitost využít další rok ke zlepšení.

Ačkoliv zařazení sportovního lezení bylo pro závodní lezecký svět splněným snem, nesl si trochu hořkosladký nádech způsobený nešťastně zvolenou kombinací disciplín. Spojení všech tří disciplín – obtížnosti, boulderu a rychlosti – do jedné, nedávalo smysl většině sportovců ani fanoušků. Svě opodstatněné důvody to ale mělo. Tím hlavním byl omezený počet medailí, které MOV sportovnímu lezení přidělil. K dispozici byla jen jedna sada medailí a spojení všech disciplín tak představovalo jedinou spravedlivou formu, jak žádnou z nich v programu nevynechat. Logicky by se možná nabízela varianta upřednostnit nejoblíbenější disciplíny boulder a obtížnost, které jdou ve velké míře ruku v ruce, zatímco lezení na rychlost představuje zcela jiný styl. Jenže právě rychlost má jednu nepopiratelnou výhodu, která byla zejména pro MOV zásadní, a to diváckou atraktivitu. Jde o snadno měřitelnou záležitost, kde divák vidí velmi rychle a jednoznačně výsledek, aniž by si musel namáhat hlavu s bodovým hodnocením či náročnými pravidly.

Zkušenosti z Tokia poskytly poměrně hodně prostoru pro zlepšení, který se v Paříži podařil z velké části zaplnit. Kromě toho, že došlo na přidání další sady medailí, což umožnilo oddělit rychlost od boulderu a obtížnosti, změnil se také systém bodování. Zatímco v Tokiu představovalo počítání bodových výsledků a pořadí náročnou matematickou úlohu, na jejímž konci byl výsledek připomínající ruskou ruletu, v Paříži se přešlo na prostý součet, který zafungoval perfektně.

VELKOLEPÝ OLYMPIJSKÝ LEZECKÝ STADION V PAŘÍŽI / FOTO: PETR CHODURA ►

V roce 2028 nás v Los Angeles čeká již třetí olympiáda s lezeckou účastí a pokud se nic nepokazí, hodnotit se zde budou již všechny disciplíny zvlášť. Finální rozhodnutí bude zcela zásadní také pro české lezení, které spoléhá zejména na Adama Ondru. Jeho olympijská účast je zatím ale ve hvězdách. „Nechávám to otevřené, ale všechno bude záležet, jestli tam bude obtížnost jako samostatná disciplína. Pokud to bude kombinace boulderingu a obtížnosti, je podle mě velmi racionální už to vzdát, protože si nemyslím, že bych v boulderingu byl za čtyři roky kompetitivní,” shrnul Adam svou situaci hned po Paříži.

Čtyři roky jsou ale dlouhá doba, během které se mohou vyprofilovat také další špičkoví lezci, kteří se o reprezentaci na olympijských hrách pokusí. Dobře nakročeno mají třeba mladí závodníci Honza Štípek a Lukáš Mokroluský nebo zkušená Míša Smetanová, která bojovala již o Paříž.

SKIALPINISMUS

Druhým sportem, který spadá pod Český horolezecký svaz a který bude součástí olympijských her, v tomto případě zimních, je skialpinismus. Jeho historie sahá možná dál, než byste čekali.

V počátcích ovšem nemluvíme o sportu, ale o přirozené potřebě pohybu v zasněženém terénu. Díky lidské vynalézavosti a využívání místních zdrojů, nasazovali Seveřané na své dřevěné lyže pásy z tulení kůže, které usnadňovaly pohyb především při stoupání. Tulení kůže vystřídaly později jiné materiály a lyže se postupně dostaly ze severní Evropy do Alp i zbytku světa. Výhody této speciální úpravy se hodily i horolezcům, kterým usnadňovaly pohyb a přesun ke skalním stěnám. Pro mnohé se nakonec stal skialpinismus koníčkem a hlavním smyslem vysokohorských túr, kterému se věnovali ve svém volném čase.

Zdroje o tom, kdy se začaly objevovat první skialpinistické závody, se ve velkém rozcházejí. Shodu lze ale naléznout například v tom, že zhruba 20. století měl skialpinismus velkou spojitost s vojenským výcvikem. Pro armádu byly skialpinistické závody tréninkovou příležitostí, která připravovala vojáky na rychlé a efektivní hlídkování v horách. Oficiálně byl tento sport součástí týmové disciplíny Vojenské hlídky, která se představila na Zimních olympijských hrách v Chamonix 1924. Poté již začala sílit obliba tohoto sportu i mezi „civilisty” a začaly se organizovat menší i větší závody. Jedním z milníků je první ročník italského závodu Trofeo Mezzalama, který v roce 1933 uspořádala parta kamarádů. Tehdy jistě netušili, že v roce

2024 bude tento závod platit za jeden z nejstarších a nejoblíbenějších na světě.

První mezinárodní světovou organizací zastřešující závodní skialpinismus byl interní orgán UIAA – International Council for Ski Mountaineering Competitions (ICSMC), který vznikl v roce 1999. Pod jeho hlavičkou proběhlo první oficiální Mistrovství světa ve skialpinismu v roce 2002 ve Francii a od té doby se koná každý druhý rok.

Podobně jako u lezení i zde došlo postupně k oddělení závodního odvětví od struktury UIAA a vytvoření vlastní federace. V roce 2008 tak vznikla ISMF (International Ski Mountaineering Federation), která naplno rozjela závody světového poháru.

Disciplínami, které provádí skialpinistické závody od samého začátku, jsou týmový závod a individuál. V obou případech jde o dálkový závod trvající zpravidla 1,5–3 hodiny. Závodníci během něj absolvují několik výstupů na vrcholy hor a několik sjezdů. Dodnes je na některých závodech nezbytnou součástí také horolezecké vybavení – sedáky, lana, mačky. Poměrně brzy se do skialpinistické rodiny přidala disciplína Vertikál, která spočívá pouze ve výstupu na vrchol, během něhož mají závodníci po celou dobu nasazené stoupací pásy. Týmové závody postupem času z programu oficiálních závodů ISMF takřka vymizely, ale nahradil je nový formát – sprint. Ten se představil v roce 2011 na Mistrovství světa ve skialpinismu v italském Clautu a vzbudil poněkud rozporuplné emoce. Jde o závod trvající jen několik minut, během nichž závodníci absolvují výstup na lyžích, strmý úsek v botách s lyžemi na zádech a následně sjezd. Podobně jako lezení na rychlost je i sprint trnem v oku tradičněji založeným sportovcům, ale i v tomto případě má své opodstatnění.

Aby mohl skialpinismus aspirovat na olympijský sport, musel se představit v takové formě, která bude stravitelná pro diváky i pořadatele. Bylo potřeba vytvořit disciplínu, která bude krátká, jasně měřitelná a snadno zachytitelná do televizního přenosu. Když se tyto aspekty spojily, sprint byl na světě. Právě tento formát a jeho týmová odnož v podobě smíšených štafet se představí na Olympijských hrách Miláno / Cortina 2026. Generálku si odbyl již na Olympijských hrách mládeže v Lausanne 2020.

Ať si o sprintu myslí kdokoliv, cokoliv, pro Česko se jedná o skvělou příležitost! Na rozdíl od klasických skialpinistických disciplín se zde maže konkurenční výhoda alpských a jiných horských států, které disponují dobrým tréninkovým prostředím. Již nyní se v české reprezentaci profilují skvělí sportovci, kteří mají k olympijské účasti dobře nakročeno. Největší naděje se upínají směrem k Evě Matějovičové, která

je vynikající všestrannou sportovkyní a ve sprintu již patří mezi světovou špičku.

JAK PROBÍHÁ ZAŘAZENÍ MEZI OLYMPIJSKÉ SPORTY

Zařazení nového sportu na program olympijských her je dlouhý a náročný proces, který vyžaduje hodně úsilí, a to zejména ze strany příslušné mezinárodní organizace, která daný sport zastřešuje. Toto úsilí je vynakládáno především směrem ke splnění všech požadavků a kritérií, které udává Mezinárodní olympijský výbor (MOV).

Prvním krokem, bez kterého se nelze pohnout dál, je samotné **uznání sportu ze strany MOV**. Tento krok je spojen zejména s existencí mezinárodní sportovní federace. V případě lezení i skialpinismu taky bylo osamostatnění v rámci vlastních mezinárodních federací nezbytným krokem.

Ve chvíli, kdy dojde k uznání sportu, může se začít uvažovat o jeho zařazení na olympijský program. Ale ani to není jen tak. **MOV důkladně posuzuje několik faktorů**, včetně popularity sportu, divácké

atraktivitu, universalitu a souladu s olympijskými hodnotami.

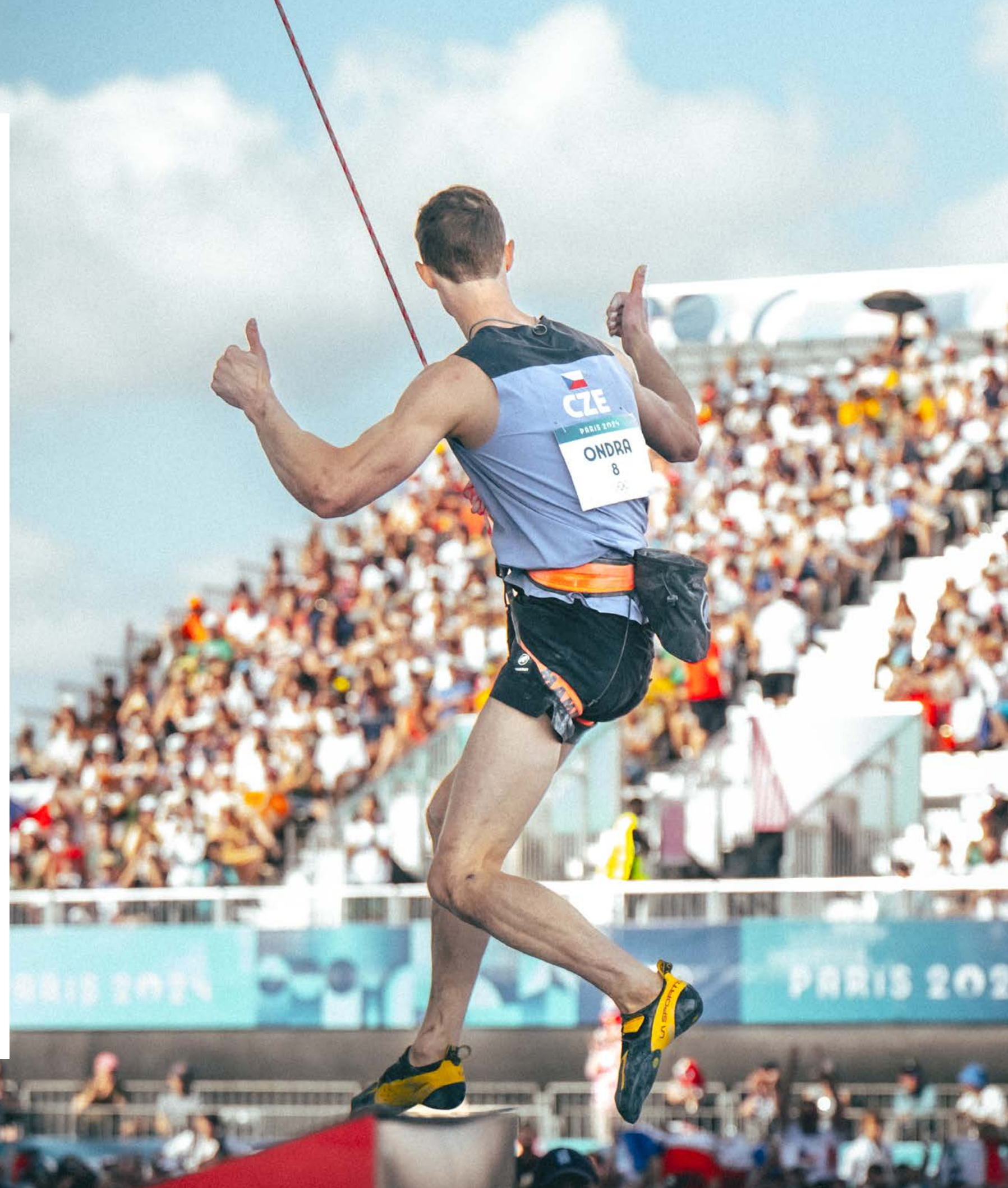
Finální rozhodnutí je učiněno na základě **hlasování MOV** a může dojít ke několika scénářům: sport může být zařazen do programu her dočasně nebo trvale.

V posledních letech se MOV snaží o větší flexibilitu a umožňuje pořadatelským zemím navrhnout zařazení sportů, které jsou populární v dané zemi. To má za cíl oživit program her.

ZAJÍMAVOST

Olympijské medaile se v minulosti udělovaly také za alpinistické výstupy, a to v rámci Olympijských her v Paříži 1924, Los Angeles 1932 a Berlíně 1936. Zohledňovány byly výstupy v období čtyř let mezi hrami a prvními vítězi se stali účastníci britské expedice na Everest – zcela první expedice pokoušející se (neúspěšně) o nejvyšší vrchol světa.

SPORTOVNÍ LEZENÍ SE JIŽ NYNÍ ŘADÍ MEZI NEJPOPULÁRNĚJŠÍ OLYMPIJSKÉ SPORTY / FOTO: PETR CHODURA ►

UŽ DVACET
LET S NÁMI
PŘEKONÁVÁŠ
SVÉ LIMITY!

www.mytendon.com

ROZHOVOR EVA MATĚJOVIČOVÁ

Velké srdce, nekonečný talent a býčí síla i vytrvalost

Eva Matějovičová se objevila na české skialpinistické repre scéně teprve v roce 2023. S minimálními závodními zkušenostmi tehdy nastoupila do svého prvního mezinárodního závodu – Evropského olympijského festivalu mládeže – a dojela si pro bronz! Aby toho nebylo málo, ten samý rok se navíc stala trojnásobnou mistryní světa v aerobiku, a tomu říkáme opravdový sportovní talent!

V loňské sezóně zvládla Evička získat ve skialpinismu hned dvě zlata a bronz a až na jedinou výjimku se i ve všech ostatních závodech umístila do 10. místa a stala se největší českou nadějí na olympijskou účast!

Evi, začala bych od začátku, z jaké rodiny pocházíš a jaký máte vztah ke sportu?

Pocházím z velmi sportovní rodiny, rodiče nás (mě a bráchu) brali od malička všude s sebou. Lyžovali jsme hned, jak jsme se naučili chodit. Baví mě všechny sporty, ráda zkouším i něco nového.

Takže, tvoje dětství bylo plné pohybu?

Hodně jsem lyžovala, závodila jsem za klub SK Sokol Špičák. Chodili jsme často na běžky, v létě na kolo, tenis, lezení, túry. Myslím si, že díky tomu, že jsme provozovali rozmanité sporty, jsme s bráchou velmi všestranní.

Už dávno před tím, než se o tobě začalo mluvit v souvislosti se skialpinismem, jsi byla na mezinárodním poli velmi úspěšná v aerobiku. Kdy jsi se mu začala věnovat?

Začala jsem s ním asi v deseti letech. Od roku 2019 jsem v pražském klubu AEROBIC TEAM Praha, kde mě trénuje Veronika Buriš.

Jen marně přemýšlím, jaké dva sporty jsou si méně podobné než právě skialp a aerobik. Jací jsou lidé v komunitách těchto sportů? V čem se od sebe nejvíce liší?

Aerobik je primárně holčičí sport a na rozdíl od skialpinismu tu není žádná „časomíra“, která jednoznačně určí vítěze. Taky bych řekla, že lidé ve skialpinismu spolu více sdílí tu radost z hor, zkrátka více drží za jeden provaz.

Co je tobě osobně bližší? Teplo, krásný dres plný zdobení a filitrů a k tomu propracovaný účes a líčení nebo zima, poctivá kombinéza, přilba a jelení lůj?

To takhle říct nemůžu, oba sporty mají něco „svého“. Samozřejmě patřím k lidem, kteří jsou raději venku než zavření v hale a v tělocvičně. Je také pravda, že líčení a česání není můj šálek kávy, ale aerobik není jen o tom. Ač se to může někomu zdát jako jednoduchý sport, není tomu tak, skrývá se za tím spousta dřiny a hodin tréninku.

O náročnosti aerobiku vůbec nepochybuji. Každý, kdo ho někdy viděl na takové úrovni, na které ho děláš ty, musí uznat, že je to extrémní fyzický výkon. Spíš jsem přemýšlela, jestli tě na tom i tahle otázka „krásy“ baví.

Baví mě na tom spíš to, že závodník potřebuje mít fyzickou zdatnost, sílu, flexibilitu, ale zároveň i propojení s hudbou. Takže, především mě na tom baví právě ta dřina.

Je mi jasné, že navzájem se z obou sportů dá čerpat, zejména co se týče vytrvalosti. Ale je tam i nějaká jiná spojitost?

Aerobik mi poskytuje určitou flexibilitu, výbušnost a sílu, zejména v rukách, neboť děláme různé silové prvky – např. kliky na jedné ruce, skoky do kliků atd.

Skialpinismus je nyní, na rozdíl od aerobiku, olympijským sportem. Znamená to, že je pro tebe teď primární?

Tuto zimu má rozhodně skialpinismus pro mě přednost. Aerobik šel trochu do pozadí také kvůli tomu, že jsem celou sezónu někde po závodech. Letos za zimu budu doma jen jeden víkend...

To není moc. Stíháš i nějakou kompenzaci a řízený odpočinek?

Letos toho odpočinku moc nestíhám, většinu volného času mi zabírá škola, maturita se blíží...

K tomu se také dostaneme, ale nyní ještě ke sportu... Jak na tebe působí to, že český skialpinismus v tebe věří jako v naši největší skialpinistickou naději?

Je to pro mě samozřejmě čest a jsem ráda, že můžu závodit i v kategorii dospělých, kam věkově ještě nepatřím. Ale zároveň si myslím, že jsou tady další čeští závodníci, kteří také přispívají k rozvoji tohoto sportu a ke zvyšování povědomí o skialpinismu, zejména v Česku. Tvoříme dohromady super partu, bez ohledu na to, jaké má kdo výsledky a podporujeme se navzájem.

To je super přístup. Myslíš, že by se to změnilo ve chvíli, když by se podařilo skialpinismus v Česku profesionalizovat třeba jako sportovní lezení? Když už by to nebylo tak komorní.

Já dělám sport hlavně pro radost, aby mě to bavilo, proto si myslím, že můj přístup by se moc neměnil.

A co říkáš na olympijský formát?

Na olympiádě budou jen dvě disciplíny – sprint a štafeta. Klasické skialpinistické disciplíny individuál a vertikál jsou proto tuto sezónu lehce v pozadí, všichni se soustředí hlavně na ty olympijské. Je jasné, že sprint a štafeta jsou divácky více atraktivní, ale určitě si všichni přejí, aby i ostatní disciplíny se dostaly na OH.

Věnovala by ses sprintu, i kdyby nešlo o olympijskou disciplínu?

Určitě, ve sprintu se mi sice podařilo dosáhnout zatím nejlepších výsledků, ale baví mě i ostatní disciplíny.

Dá se ve sprintu nějak taktizovat?

V juniorské kategorii určitě, v dospělých už je to složitější, neboť závodí cca 80 žen a první třičtíka je velmi vyrovnaná.

Jaký úsek na trati je tvým nejoblíbenějším?

Mám ráda běh po schodech s lyžemi na batohu.

Působíš vždy velmi vesele a vyrovnaně, je to tak i ve skutečnosti? Pracuješ nějak na mentální přípravě?

Snažím se vše brát optimisticky a s nadsázkou, samozřejmě někdy udělám chybu, třeba v depu, která mě pak mrzí. Ale když máme dobrou partu a legraci v týmu, tak jde vše samo.

Sleduješ konkurenci a analyzuješ nějak jejich výkony?

Konkurenci nijak nezpytuju, neanalyzuju. Soustředím se na sebe. V kategorii dospělých je spousta profesionálek, které mají mnohem víc času na trénink, a proto, když s nimi držím krok, přináší mi to radost a nemám zapotřebí je nějak „zkoumat“.

V reprezentaci je i tvůj bratr Filip. Trénujete spolu?

Filip mě vlastně ke skialpinismu přivedl. Někdy spolu trénujeme, ale to jsou většinou ty lehčí tréninky. Interval s Filipem moc chodit nechci, uhnal by mě :-).

Máš pocit, že se český tým někam posouvá v rámci přípravy? Že se lepší podmínky v Česku pro tento sport?

Český tým se letos trochu rozrostl, je nás v reprezentaci 10. Bohužel sněhu ale v ČR ubývá, podmínky na přípravu tedy nejsou ideální.

A co se týče nějakého technického a přípravného supportu reprezentačního týmu? Tam nějaký posun vnímáš?

V letošní sezóně máme zázemí určitě lepší, na závody s námi jezdí servisman a další členové realizačního týmu. U startu máme většinou postavený stan, kde máme i zázemí na rozcvičování.

Z tréninkového hlediska by mě ještě zajímalo, jestli řešíš nějak specificky stravu?

Nemám žádný specifický jídelníček, ani si nepočítám kalorie atd. Ale snažím se jíst vyváženě.

A co je tvoje největší „cheat meal“?

U nás na Šumavě se hodně pije Spezi (něco jako cola s fantou). Nejvíce mám ráda domácí dorty, zmrzlinu a palačinky.

EVA NA MISTROVSTVÍ ČR V AEROBIKU 2024 / FOTO: FISAF ►

Jak by ses charakterizovala třemi slovy jako sportovkyně?

Cílevědomá, vytrvalá, soustředěná.

Jak by ses charakterizovala třemi slovy jako člověk?

Veselá, optimistická, zodpovědná.

Jak už jsi říkala – letos maturuješ. Co pak dál?

Chtěla bych jít na medicínu do Plzně a někdy pak na erasmus třeba do Rakouska.

Jsi pečlivá a škole i sportům dáváš minimálně 100%, k tomu hraješ na klavír a na flétnu. Jak se to dá zvládnout? Máš vůbec čas na nějaký líný odpočinek a osobní život?

S dojížděním na tréninky, ježděním po závodech mi toho času moc nezbývá. Ale těším se, až budu mít volno po maturitě, že si vše vynahradím.

Jaký máš plán?

Chtěla bych se podívat naším obytnákem do Livigna a na pár týdnů si najít brigádu třeba v Itálii nebo Rakousku.

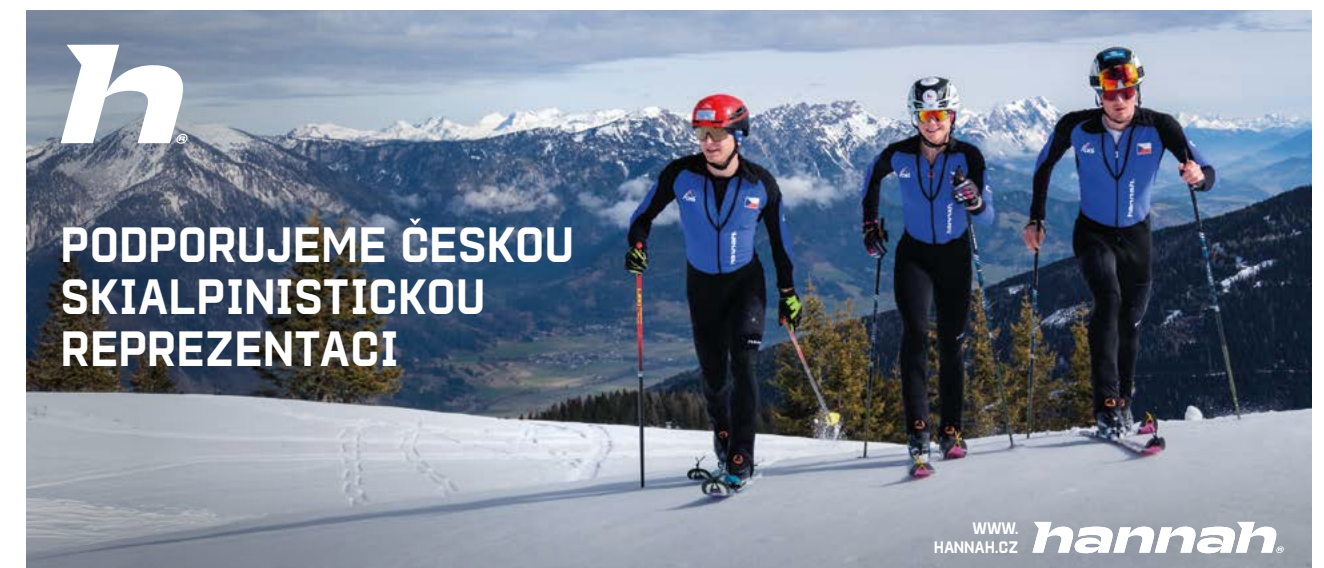
Jaký sportovní moment (ne nutně závodní) byl pro tebe doposud tím největším, nejsilnějším?

Největší radost mám, když jsou kolem mě lidé, kteří mi fandí, podporují mě a mají stejnou radost z výsledku jako já sama. V aerobiku nejraději vzpomínám na ME 2022, kde jsem nečekaně vyhrála v kategorii jednotlivců.

A na závěr – tak trochu nezávodně. Máš nějakou oblíbenou skialpinistickou trasu, kterou bys doporučila?

Tak určitě u nás na Šumavě, znám tu každý kout, každý strom. Krásná procházka je zleva přes Stallriegel na Javor.

◀ ZLATÁ EVIČKA NA SPM V BORMIU / FOTO: ENRICO POZZI, IFSC

JIZERSKÁ 50 – ZÁVOD ZROZENÝ MEZI HOROLEZCI

Jizerská 50 je pojem, který znají nejen Češi, ale i mnozí lidé v zahraničí, zejména ti, kteří se zajímají o klasické lyžování. Málokdo ale tuší, jak úzce je závod spjat s horolezci a proč se na startu vedle elitních světových lyžařů objevují i retro lyžníci.

Sem tam se dočteme, že Jizerská 50 vznikla v rámci zimní přípravy horolezců. To je ale pravda jen napůl. Ano, horolezci byli jejími zakladateli, ale závod jako takový vzešel především z ryzí mužské soutěživosti, když se chlapi z liberecké Lokomotivy dohadovali, kdo z nich by měl startovat na již zavedené Krkonošské 70. Řešení sporu bylo jednoduché, uspořádat vlastní závod, ať se vidí, kdo je nejrychlejší. A tak se stalo, že se 20. ledna 1968 v Bedřichově sešlo 52 chlapů z místních i spřátelených oddílů a vyrazili do stopy, kterou pro ně na „sjezdovkách“ prošlápl místní podivín Gusta Ginzel. „Zaplatili pět korun, dostali dvě tatranky, horký čaj a právo vyrazit do lesa na dřevěných kosyginkách, které když nasákly vodou, vážily snad metrů.“ uvádí kniha Jizerská 50 – závod plný příběhů.

Nejrychlejší závodník – horolezec a lyžař Pepa Driml tenkrát dojel s časem 3:39:00, za který by se ani dnes rozhodně nemusel stydět!

Závod se ujal a jeho obliba stoupala. V roce 1970 vyrazilo do stopy již na 250 sportovců! Na startovní listině tehdy nechybělo ani 14 mužů, kteří svou účast pojali jako součást přípravy na velkou horolezeckou expedici v Peru. Nikdo ale tenkrát netušil, že jejich jména zůstanou s Jizerskou padesátkou spojená již napořád.

Přesuneme se o čtyři měsíce a o 11 000 kilometrů dál, do Peru. Zde 13. května 1970 rozbalila parta 15 prvotřídních českých horolezců základní tábor pod severní stěnou Huascaránu. Jejich cílem byl obtížný výstup na druhou nejvyšší horu And – Huandoy. Jen o pár dní později, 18. května, je ale zasáhla rána, která v jejich srdcích i duších zanechala hluboký šrám. Při jednom z přesunů ukázal nekompromisní prst osudu na jednoho z nejzkušenějších lezců výpravy – Ivana Bortela, který uklouzl, zřítíl se třicet metrů a zemřel. Stalo se to, pa-

radoxně, v lehkém chodeckém terénu. V tu chvíli se začalo debatovat o ukončení expedice. Tak málo chybělo, aby zbylá čtrnáctka přešla svému osudu... Chlapi se ale rozhodli zůstat, jen přehodnotili plán výstupu. Místo náročného prvovýstupu na Huandoy, který by byl bez nejzkušenějšího Ivana riskantní, se rozhodli pro nejlehčí linii na vrchol Huascaránu a co nejrychlejší návrat domů.

Na návrat už ale nikdy nedošlo. V noci 31. května zasáhlo pobřeží Tichého oceánu zemětřesení o síle 7,9 Richtera. Jedním z následků otřesů byla lavina, která pohřbila všechny naše muže přímo v bezpečném útočišti jejich tábora. Ten den v oblasti Huascaránu zahynulo přes 70 000 lidí. Byla to rána, která otřásla celým světem.

Muži, kteří tehdy v Peru zůstali, nebyli jen obyčejnými účastníky Jizerské 50, ale někteří z nich stáli přímo u jejího založení. Není tak divu, že 4. ročník závodu v roce 1971 byl touto ztrátou hmatatelně poznamenán. Od té doby se Jizerská 50 jezdí jako Memoriál Expedice Peru, přičemž čísla 1–15 byla ponechána právě těmto mužům.

Nyní již uplynul dlouhý čas a vzpomínky na rok 1970 se obrousily. Ale ačkoliv se mladším generacím tento odkaz už možná trochu vzdálil, tak zůstává neodmyslitelnou součástí závodu. O jeho zachování se aktivně snaží pořadatelé i my, horolezci.

Český horolezecký svaz každoročně vysílá do stopy tým patnácti lyžníků v dobové výbavě, kteří startují s čísly 1–15 jako předvoj elitní kategorie mužů. Jejich oficiální cesta končí jen dvě stě metrů dál, u památníku, kde pod vlajícími čísly horolezců čekají na průjezd těch nejlepších lyžařů. Nám se ale podařilo sestavit takovou partu nadšenců, která se nebojí zařadit k první vlně a na dřevěných lyžích, s bambusovými hůlkami a v pumpkách projet trasu až do cílové rovinky. A tomu říkáme vzdát hold!

RETRO OBLEČENÍ I VÝBAVA A ČÍSLA ZAHYNULÝCH HOROLEZCŮ NA HRUDI – TO JE NÁŠ TÝM! / FOTO: JIZERSKÁ 50 ►

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
IVAN BORTEL	ARNOŠT ČERNÍK	MILAN ČERNÝ	VILEM HECKEL	JÍŘÍ JECH	VALEŘÁN KAROUŠEK	JAROSLAV KRECBACH	MILAN MATRAS	LAZSLAV MATSNER	MILAN NAHLOVSKÝ	BOHUMIL NEJEDELO	ZDĚNEK NOVOTNÝ	JÍŘÍ RASL	SVATOPLUK ULIVKA	VÁCLAV ULŠAV

Co je k takovému „utrpení“ motivuje a jaké mají vazby na horolezeckou historii?

Bára Jírová, vnučka jednoho ze zahynulých horolezců – Jaroslava Krecbacha, startovala spolu se svou maminkou na memoriálu v roce 2020 u příležitosti 50. výročí od tragédie. Tehdy nesla číslo Ivana Bortela a číslo dědečka přenechala jeho dceři. „Dědeček byl nejmladším účastníkem výpravy (24 let). Byl autorem mnoha prvovýstupů v Adršpachu, skvělý spárový lezec a pískař obecně... On s Ivanem Bortelem měli v Peru přelézt nějakou tu technicky složitou cestu jižní stěnou na Huandoy – Bortel byl ten nejzkušenější z nich, ale zemřel takovou hloupou náhodou při sestupu, ještě před zemětřesením. My jsme jeli padesátku s maminkou během padesátého výročí – mamka s číslem sedm svého táty a já s tím Bortelovým, jedničkou.“

V posledních dvou letech se „sedmička“ usadila na hrudi Pepy Hausmanna. „Červené číslo 7, které jsem hrdě již podvakrát nesl, patřilo ze zahynulých pod Huascaránem Jaroslavu Krebchovi z Adršpachu. Nejčastěji je jeho postava zobrazována na fotografii na prahu jeho rodné chalupy. Za posledních několik desetiletí jsem mnohokrát užil pohostinnosti tohoto stavení díky odvěkému přátelství s Jardovými synovci, neteří a vlastně i jeho bratrem. Do ‚Ádru‘ jezdím často, mám tam spoustu přátel, díky kterým jsem doposud stanul na 216 věžích v oblasti. Teprve ten, kdo zná mé lezecké nekvality, ocení ryze oněch přátelství. To se s radostí snažím oplácet svými mincemi. Patřím ke kmenovým klavíristům U Tošovák, nedávno jsem na plese v adršpašském hotelu uctil startovní č. 7 vypitím 7+1 panáků poručených Jardovými synovci, každoročně jezdím Jaroslavu a nevynechám ani tento memoriál.“

Takovou osobní vazbu na některého z horolezců nemá ani zdaleka každý z členů týmu. Spojuje je zejména pocit hrdosti být součástí této připomínky důležitého okamžik české horolezecké historie. „Jizerskou 50 už běhám roky, pomáhám tam i jako dobrovolník, ale stále se cítím víc horolezcem než běžkařem. Když se objevila možnost jet 50 km v historickém vybavení a na starých lyžích

jako pocta horolezcům z Peru, říkal jsem si – tak to bude výzva. Večer před závody bývá slavnostní zahájení u památníku expedice, tam je to atmosféra, která se těžko popisuje. To se dá prostě zažít jenom tam a asi nikde jinde. A při závodech je to pak sice trochu dřina, ale mám dobrý pocit, že jsem toho součástí a cítím prostě tak trochu hrdost, když můžu s jedním z vyřazených čísel našich horolezců dojet až do cíle,“ uzavírá toto povídání člen našeho týmu Pepa Panuška.

Děkujeme všem, kdo tuto vzpomínku udržují na živu – organizátorům závodu, samotným závodníkům i divákům. „Naši chlapi“ si to zaslouží.

▲ POSLEDNÍ FOTKA ČESKÝCH HOROLEZCŮ PŘED OSUDNÝM ZEMĚTŘEŠENÍM // TAKTO VYPADAL ZÁVOD PŘED PADESÁTI LETY...

◀ „HISTORICKÝ“ TÝM V RÁMCI MEMORIÁLU PERU 1970 ZAHAJUJE ZÁVOD ELITE MUŽI / FOTO: JIZERSKÁ 50

ROK V ČHS

Rok 2024 pro nás znamenal zejména velké výzvy na poli sportovního lezení – v Paříži se konala již druhá olympiáda za účasti nejlepších světových lezců a v Praze jsme pořádali již druhý ročník Světového poháru v bouldru. Práce ale bylo hodně napříč všemi oblastmi naší působnosti.

Máme velkou radost, že zájem o členství v ČHS má i nadále rostoucí tendenci, stejně jako zájem o cestovní pojištění a balíček Trio. Celkově jsme v roce 2024 evidovali téměř 37 tisíc členů, přičemž členský průkaz si jich zakoupilo necelých 24 tisíc. To je o celých 11% více než v předešlém období. Více než dvě třetiny členů s průkazem jsou sdruženy v jednom z 362 oddílů ČHS. Právě v oddílech jsme pozorovali velký nárůst členů do 18 let, jejichž počet vzrostl o neuvěřitelných 43 %.

Rekordy se podařilo překonat také v prodeji dalších oblíbených produktů – cestovního pojištění a balíčku Trio. Pojištění si zakoupilo zhruba 9 tisíc členů, Trio využilo přes 3 tisíce členů.

Výkonný výbor fungoval v již zavedené sestavě, v čele s předsedou ČHS Honzou Bloudkem. Uskutečnilo se celkem devět oficiálních jednání, která byla doplněna stejným počtem neformálních setkání, na nichž byly diskutovány zejména záležitosti týkající se dalšího rozvoje ČHS.

Valná hromada ČHS se konala 13. dubna 2024 v Praze na Strahově. Kromě obvyklých bodů programu došlo na schválení novely Stanov ČHS, zvýšení členských příspěvků, zvýšení odměn pro členy orgánů ČHS, investiční záměr na pořízení nemovitosti a další. Odsouhlaseno bylo také udělení titulů Čestný člen pro legendy českého horolezectví Vladimíra „Chrousta“ Procházku (in memoriam) a Jarýka Stejskala. Do programu jednání byla dále doplněna, na základě podnětů ze strany oddílů, témata týkající se vzdělávání, metodiky a komunikace.

V souvislosti se schváleným záměrem na pořízení nemovitosti pro přesun kanceláří, nedošlo k úspěšnému nalezení vyhovující nemovitosti ke koupi. Podařilo se ale získat k dlouhodobému pronájmu kancelářský prostor, který vyhovuje velikostí i dostupností. Od března 2025 tak naleznete Sekretariát ČHS na nové adrese: Belgická 642/15, Praha 2 – Vinohrady 120 00. Tato adresa je také novým oficiálním sídlem ČHS.

Další pokrok nastal v rámci implementace nové organizační struktury. V polovině roku se rozběhla činnost nově vytvořených oficiálních útvarů ČHS – Sekce domácích soutěží a Sekce vzdělávání, jejichž manažery jsou Vojtěch Albrecht a Břetislav Brodský.

V průběhu podzimu byly vybrány další dvě posily do týmu ČHS – nová manažerka Sekce domácích soutěží Lucie Kaftanová, která v prvním čtvrtletí 2025 nahradí stávajícího manažera Vojtěcha Albrechta. Ten se přesune na pozici Sportovního ředitele. Druhou posilou bude Tomáš Fridrich, který v březnu 2025 začne přebírat agendu Generálního sekretáře. Proběhly také dva pokusy na obsazení pozice marketingového manažera.

V prvním kole výběrového řízení byla vybrána kandidátka, která svou činnost ze zdravotních důvodů ukončila v průběhu zkušební doby. Druhé výběrové řízení bylo neúspěšné.

ČHS upevňoval svou pozici na poli mezinárodních organizací. Předseda Jan Bloudek pokračoval v roce 2024 v činnosti zastupujícího předsedy EUMA odpovědného za řízení financí. Dále se jako zástupce ČHS zúčastnil zasedání dalších mezinárodních organizací: IFSC, ISMF, UIAA a BMU. Jednoho z jednání byl ČHS organizátorem, a to plenárního zasedání IFSC Europe v Praze.

V rámci mezinárodních organizací figurovali také další čeští zástupci: Jiří Vogel – člen Komise Alpinismu UIAA, Lenka Horáková – členka Lékařské komise UIAA. Lumír Návrat – člen Komise pravidel IFSC, Štěpán Volf – člen Komise stavěčů a Hana Kroupová jako první česká zástupkyně na pozici Rozhodčí IFSC, úroveň 1.

Komise sportovního lezení pokračovala v rozvoji práce s talentovanou mládeží v třístupňovém systému zahrnujícím 13 sportovních středisek mládeže (SpS) v gesci oddílů, 2 sportovní centra mládeže (SCM) a 2 vrcholová sportovní centra mládeže (VSCM). Do SpS bylo nominováno celkem 141 mladých sportovců v kategoriích U10-U16.

Významnými akcemi ve sportovním lezení byly v roce 2024 Letní olympijské hry v Paříži, kde Česko reprezentoval Adam Ondra, který skončil na 6. místě. Druhou akcí byl úspěšný Světový pohár v bouldru v Praze, který jsme pořádali spolu s agenturou The Playbook House. I zde obsadil Adam Ondra 6. pozici, což bylo nejlepší umístění českého týmu. Více se těmito akcím i dalším sportovním úspěchům, nejen z oblasti sportovního lezení, ale také ledolezení a skialpinismu, věnujeme v samostatném textu v úvodní části této Ročenky.

Komise alpinismu zastřešující například projekt Sokolíci, outdoorový závod Mladí horalové či aktivity tradičního skialpinismu rozběhla již 4. cyklus zmíněného projektu. Zkraje roku byl prostřednictvím výběrového řízení sestaven nový tým mladých alpinistů, kteří se v následujících třech letech budou zdokonalovat ve všech horolezeckých technikách tak, aby na jeho konci byli dobře připraveni na samostatné expedice a výstupy. Již v roce 2024 absolvovali několik společných výjezdů v rámci Česka i Evropy.

Závod Mladí horalové byl vůbec poprvé doplněn o oblastní kola, kterých se podařilo uspořádat šest. Vrcholem akce bylo již tradičně celorepublikové finálové kolo, tentokrát v oblasti Studeneckých skal.

V rámci tradičního skialpinismu proběhlo obvyklé Setkání skialpinistů 2024, které se konalo na Brádlorových boudách.

Jak již bylo řečeno, oblast vzdělávání se v průběhu roku transformovala z Komise vzdělávání na Sekci vzdělávání. V rámci toho byly realizovány důležité koncepční a organizační změny, které reagovaly zejména na požadavky oddílů. Na začátku února byl zaveden nový koncept trenérského a instruktorského vzdělávání založený na systému seminářů a zkoušek a na jasném rozlišení kvalifikací a licencí. Veškeré informace naleznete na webu ČHS.

V oblasti instruktorského vzdělání byly realizovány 3 běhy seminářů CWI, 3 běhy seminářů SCI a 1 kurz RCI. Po delší pauze byl znovu zahájen kurz HAL, který bude ukončen v březnu 2025. Kvalifikaci CWI získalo 21 členů ČHS, kvalifikaci SCI 16 členů ČHS, kvalifikaci RCI 4 členové ČHS.

V oblasti trenérského vzdělání byly realizovány 2 běhy kurzu Trenér sportovního lezení C. Tuto kvalifikaci získalo 36 členů ČHS. Kurz Trenér B, zahájený v roce 2023, dokončilo a trenérskou kvalifikaci B získalo všech 11 absolventů.

Činnosti Centrální vrcholové komise jsme se již také věnovali v části Události roku v úvodu Ročenky. Zde doplníme, že správa a údržba skal byla podpořena, stejně jako v předchozích letech, také prostřednictvím grantů, které byly vyplaceny v celkové výši cca 63 000 Kč.

Prostřednictvím grantů ve výši 90 tisíc Kč byly podpořeny také tradiční horolezecké akce (lezecké závody, závody na běžkách, krosy a horolezecké víceboje, setkání apod.).

V rámci Mezinárodního horolezeckého filmového festivalu opět proběhlo slavnostní vyhlášení horolezecké ankety ČHS – Výstupy roku. Vyhodnocení se týkalo nejlepších výstupů, přelezů, sjezdů a závodních úspěchů v roce 2023. V nezávodních kategoriích (Hory a velehory, Skály, Bouldery) bylo uděleno 6 nejvyšších ocenění – Výstupů roku, 10 Čestných uznání, 2 ocenění Talent roku a 1 Zvláštní ocenění. V závodních kategoriích jsme rozdali 2 tituly Sportovec roku a 3 Čestná uznání. Kompletní seznam oceněných výkonů naleznete na následující stránce.

Na závěr ještě informace, že jsme během roku spustili pilotní projekt prodeje merchandisingu, kterým jsou v současné době trička s motivem SKÁLA = LÁSKA. Trička bylo možné zakoupit na Světovém poháru v bouldru v Praze, na MHFF v Teplicích nad Metují a od prosince také na novém e-shopu ČHS, kde kromě triček naleznete také reprezentační dresy, již zavedené produkty – trojčipé šátky, lékárníčky a také nové vydání lezeckého průvodce Vltavská žula. Vydání druhého doplněného vydání v režii ČHS se uskutečnilo v první polovině roku 2024, slavnostní křest proběhl 20. června v Praze.

UNIQA

lepší život společně

Lepší zážitky společně.

Cestovní pojištění UNIQA.

uniqua.cz

Obchodní sdělení

VÝSTUPY ROKU 2023

Slavnostní vyhlášení Výstupů roku za rok 2023 proběhlo v rámci MHFF 2024 v Teplicích nad Metují.

HORY a VELEHORY

Výstup roku

Matěj Bernát a **Marek Holeček** za prvorýstup Simply Beautiful M6 na Sura Peak 6 764 m n. m.

Čestné uznání

Anna Šebestíková a **Ondřej Mrklvský** prvorýstup vícedélkové cesty Hyperglycemia 7c ve Wadi Rum
Dušan Janák a **Pavel Vrtík** za první český volný zimní přelez cesty Rybička-Šmíd-Svobodová M9+ na Malý Kežmarský štít

Marek Disman a **Jakub Vlček** za prvorýstup Honzova cesta M5 na Tengri Ragi Tau 6 938 m n. m.

Zdeněk Hák a **Radoslav Groh** za prvorýstup Just one solution M5 na Cholatse 6 440 m n. m.

Albert Bulíčka a **Anna Šebestíková** za přelez vícedélkové cesty Welcome to Crackistan 8a na Zang Brakk 4 800 m n. m.

Martin Vorel, Tomáš Vorel za výstup a následný skialpinistický sjezd vrcholů Pik Ismoil Somoni 7 495 m n. m. a Pik Ozodi 7 105 m n. m.

SKÁLY a BOULDERY

Výstup roku

Martin Stráník za první opakování bouldru Kráter 8C/C+

Jana Švecová za přelez bouldru Nova 8C, první český ženský přelez v této obtížnosti

Adam Ondra za on-sight přelez cesty El Gran Bellanco 8c+/9a

Adam Ondra za flash přelez cesty Peščena Ura 9a

Adam Ondra za přelez cesty B je to! 9b

Čestné uznání

Josef Šindel za prvopřelez cesty Hypoxia Extension 9a

Vojtěch Trojan za přelez cesty Action Directe 9a

Vojtěch Trojan za přelez cesty Wild West 9a/a+

Martin Stráník za přelez cesty To tu ještě nebylo XIIb

Talent roku

Mariana Janošová za přelez cesty El Representante 8b

Jan Štípek za přelezy cest Ninja želva, Pain Makes Me Stronger, Every day a Alzheimer Brothers v obtížnosti 8c a on-sight přelez El Ball Del Triceps 8b.

Zvláštní ocenění

Petr Resch za on-sight přelez cesty Inflation XIa, nejtěžší český on-sight pískovcové cesty v tradičním stylu lezení.

ZÁVODNÍ KATEGORIE

Sportovec roku

Adam Ondra za vynikající výsledky ve sportovním lezení, zejména druhé místo na Světovém poháru v bouldru v Praze a za druhé místo na Světovém poháru v obtížnosti ve Villars.

Jan Štípek za vynikající výsledky ve sportovním lezení, zejména získání titulů mládežnického mistra Evropy v lezení na obtížnost, bouldru i v kombinaci těchto disciplín.

Čestné uznání

Marcela Vašíňová za vynikající výsledky v závodním skialpinismu, zejména na závodech Světového poháru v Tromsø a Boí Taüll.

Eva Matějovičová za vynikající výsledky v závodním skialpinismu, a to na všech mezinárodních závodech, kterých se v roce 2023 účastnila.

Aneta Loužecká za vynikající výsledky v závodním ledolezení, a to na všech mezinárodních závodech, kterých se účastnila.

CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ

JISTÍME TĚ KDYKOLIV, KDEKOLIV, PŘI ČEMKOLIV

CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ ČHS (UNIQA)

Skvělé celoroční cestovní pojištění s nonstop asistencí v češtině, které se vztahuje na většinu aktivit včetně horolezectví, a to bez výškového omezení. Vybírat můžete z různých tarifů dle destinace a délky pobytu.

BALÍČEK ČHS TRIO

Balíček TRIO zahrnuje cestovní pojištění, členství v ČHS a členství ve Slovinském svazu, díky kterému získáte slevy až 50% na více než 1 300 alpských chat.

Více info zde:

foto: Kateřina Jandová

**FOR THE LOVE
OF CLIMBING**

#RAFIKICLIMBING